

Informativno vojaškostrokovno glasilo Ministrstva za obrambo RS

SLOVENSKA VOJSKA

12. maj 2006
Leto XIV/8

Čestitamo ob dnevu Slovenske vojske

Dragi vojaki in vojakinje, podčastniki in podčastnice, častniki in častnice!

Ob dnevu Slovenske vojske se obračam na vas, da vam kot vrhovni poveljnik izrazim priznanje za vaše delo, za vaš trud, ki ga vsak dan vlagate v svoji službi. Vem, da vaše delo ni lahko in da nosi s seboj veliko odgovornosti. Ne glede na to, ali ste častniki ali vojaki, enako cenim vaša prizadevanja. Vse vas potrebujemo, brez vas Slovenske vojske ne more biti.

Veliko časa in energije namenjate za izpopolnjevanje, vajo, ki je namenjena dvigovanju operativne sposobnosti naše vojske. Vojaški sistemi so vedno bolj izpopolnjeni, medsebojno sodelovanje različnih enot vojske vedno bolj kompleksno.

Čeprav je vaša temeljna naloga obramba domovine, postajata v današnjem času vedno bolj pomembna mednarodno delovanje in sodelovanje s prijateljskimi vojskami. Danes se nam ni treba več bati sosedov, pač pa so nevarnosti postale skupne številnim narodom. V svetu se število kriznih žarišč ne zmanjšuje, temveč nasprotno, povečuje. Skladno s tem se povečuje tudi mednarodno delovanje Slovenske vojske. Skupaj z drugimi državami želimo umirjati krizna žarišča in preprečevati, da bi se nestabilnost širila po svetu. Nevarnosti klasičnih vojaških spopadov ni več veliko, je pa zato toliko bolj navzoča zahrbtna grožnja terorističnih napadov. Res je, da njej niso izpostavljeni le pripadniki mednarodnih mirovnih sil, temveč celotno civilno prebivalstvo tega sveta, vendar delovanje na kriznih območjih nosi s seboj večja tveganja za pripadnike vojaških enot, ki tam delujejo.

Slovenija je država, ki se zaveda svoje vpetosti v mednarodne odnose in medsebojne odvisnosti človeštva. Zato želimo dati svoj prispevek k mednarodni varnosti. Vemo, da se nobena država ne more izolirati in skrbeti le zase in za svojo varnost. V svetu tako imenovanih asimetričnih groženj je to nemogoče. Zato se danes fronte postavljajo drugje, ne več na svojih mejah. Za tujo in posredno za svojo varnost smo skrbeli in še skrbimo na mirovni misijah na Balkanu, pa tudi v daljnem Afganistanu.

Prispevek Slovenske vojske je opazen in kakovosten. Visoki mednarodni vojaški predstavniki, ki so obiskali Slovenijo, so večkrat izrazili priznanje za operacije Slovenske vojske na kriznih žariščih v svetu. Zavedam se, da to ni samoumevno, temveč je za tem veliko dela, usposabljanja in tudi uspešnega vodenja in koordiniranja.

Želim, da bi se takšno uspešno sodelovanje Slovenske vojske v mednarodnih mirovni operacijah nadaljevalo. Tako se naša država uveljavlja v svetu in prispeva k umirjanju številnih svetovnih neskladij.

Seveda so pomembne tudi vse domače dejavnosti Slovenske vojske. Navsezadnje tudi mednarodnih misij ne bi bilo, če ne bi bilo ustrezne domače baze in priprave. Slovensko vojsko želimo še naprej posodabljati in usposablјati, da bi lahko res uspešno delovala kot majhna, toda zelo izurjena, gibljiva in učinkovita sila. Zavedam se, da vse to temelji na ljudeh. Zato je pomembno, da ste vojakinje, vojaki, podčastnice, podčastniki, častnice in častniki zadovoljni z delovnimi pogoji in medčloveškimi odnosi. Le zadovoljen vojak je lahko dober vojak. Zato želim, da temu delu vzpostavitve uspešne Slovenske vojske namenjamo še prav posebno pozornost.

Dragi vojakinje, vojaki, podčastnice, podčastniki, častnice in častniki!

Ob dnevu Slovenske vojske vam iskreno čestitam in želim čimbolj uspešno delo tudi v prihodnje.

Dr. Janez Drnovšek,
predsednik Republike Slovenije

Spoštovani pripadnice in pripadniki Slovenske vojske!

Dan Slovenske vojske je priložnost, ko se s ponosom in veseljem spominjamo mejnikov rasti in razvoja Slovenske vojske. Slovenski obrambni sistem je zgrajen na čvrstih temeljih, na katerih gradimo sodobno vojsko, ki jo bogatijo številne izkušnje iz njenega nastajanja.

V obdobju, ko sta Republika Slovenija in z njo Slovenska vojska na obrambnem področju uresničili številne naloge, ki smo si jih postavili, je prav, da se spomnimo, da Slovencem ni bilo nikoli nič podarjeno,

ne lastna država ne naša slovenska vojska, ki je v preteklosti vedno znova pomagala ubraniti slovensko samostojnost.

Poskus odvzema orožja TO Slovenije leta 1990, v prvem obdobju osamosvajanja Slovenije, je klavno propadel. Nastajati so začele skupine Manevrske strukture narodne zaščite, ki so oktobra 1990 prešle v sestavo novonastajajoče slovenske vojske, ki je ohranila uveljavljeno ime Teritorialna obramba. Njena najpomembnejša naloga je bila zavarovati plebiscitarno odločitev Slovencev tudi z orožjem, če bi bilo treba.

Slovensko vojsko smo več let zavzeto in uspešno gradili skupaj z njenimi številnimi pripadniki. Večina najbrž ne bo nikoli poimenovana, njihovi prispevki v razvoju Slovenske vojske pa bodo ohranjeni le v prijateljskih izmenjavah spominov. Veliko naporov, osebnih odrekanj in srčnosti je bilo potrebno, da smo leta 1991 z orožjem ubranili dan prej rojeno, neodvisno in samostojno državo Republiko Slovenijo. Tistega skoraj že pozabljenega vročega junija 1991 je bila Slovenija potisnjena v spopad, ki se mu ni bilo mogoče izogniti. Za Slovensko vojsko je vojna za samostojno Slovenijo vir dragocenih izkušenj. So temelj, na katerem gradimo vrednote poklicne vojske, vojske s ponosno preteklostjo in vizijo prihodnosti.

Vključitev v Nato zahteva pospešeno izvajanje obrambnih reform. Nato in EU nam odpirata nove možnosti tako strokovnega kot tehnološkega napredka SV ter povečujeta našo stopnjo varnosti. Pomenita tudi nove obveznosti in odgovornosti v enakopravnem sodelovanju pri izvajanju kolektivne obrambe ter opravljanju nalog ohranjanja miru skupaj z zavezniki. Ne dvomim, da se bo SV na nove izzive profesionalno odzvala, saj je svojo učinkovitost in uspešnost v preteklosti večkrat potrdila.

Kolektivna obramba, spopadanje z novimi varnostnimi izzivi in celovit pristop k reševanju regionalnih sporov zahtevajo tudi novo znanje, ki ga uspešno vključujemo v Slovensko vojsko, s čimer ta postaja pomemben dejavnik miru in stabilnosti. Za Slovensko vojsko to pomeni, da se mora še bolje pripravljati in učinkoviteje izpolnjevati zahteve ter naloge, ki jih prinašata popolna profesionalizacija in sodelovanje v zavezništvu.

Karl Erjavec,
minister za obrambo

Spoštovani vojakinje in vojaki, sodelavke in sodelavci!

Letos se v Slovenski vojski spominjamo dogodkov, ob katerih se hote ali ne hote vračamo petnajst let nazaj v čas, ko smo razmišljali, ali bomo zmogli uresničiti želje po samostojni državi in državljanom ter državljanom zagotoviti varno prihodnost. Za to smo nosili veliko breme in odgovornost prav mi, vojaki. Petnajst let ni dolgo obdobje, vendar je že čas, ko lahko strnemo spomine in ugotovimo, ali

so bile naše odločitve pravilne. Prepričan sem, da ste se vsi, ki ste danes poklicni pripadniki Slovenske vojske, odločili prav. Veliko vas je poklicno kariero začelo že pred letom 1990, veliko vas je tvegalo glede svoje kariere, ko prihodnost ni bila obetavna. Vendar je bilo leto 1991 prelomno prav zato, ker smo v Sloveniji prvič sami začeli usposablјati nabornike.

V teh dneh, ko boste prebirali revijo, vam bom tudi osebno spregovoril, vendar vam s tem pozdravom izrekam zahvalo za trud med vašim vsakodnevnim delom v Slovenski vojski. Prepričan sem, da ste ponosni pripadniki Slovenske vojske, ki je v kratkem obdobju postala sodobna organizacija, v katero ne prihajate le v službo. Je nekaj več – je poklic, ki prinaša tudi odgovornost za varnost vseh državlјank in državlјanov v Sloveniji. Še več. Kot uspešna članica zavezništvu pomagamo zagotavljati varnost tudi zunaj Slovenije. To najbolj veste vi, vojakinje, vojaki, podčastnice, podčastniki, častnice, častniki, vojaške uslužbenke in uslužbenci, ki ste že bili na misijah. Vi čutite povezanost z ljudmi, ki so potrebovali vašo pomoč in varnost. Mislim, da vam ti občutki vlivajo ponos. Takšen mora biti vsak pripadnik tudi v prihodnje.

V naslednjem obdobju nas čakajo odgovorne naloge. Opravili jih bomo kakovostno in pravočasno. Poklicna vojska to zmore, še posebno, ker smo v preteklem obdobju, ki je bilo polno negotovosti, dokazali, da se lahko primerjamo z vojskami z daljšo tradicijo in prispevamo svoj delež pri vzpostavitvi mednarodne varnostne stabilnosti. Verjamem v vas in ponosen sem, da sem vaš načelnik.

Ob dnevu Slovenske vojske vam čestitam. Vsem pripadnicam in pripadnikom, ki so v teh dneh na nalogah doma in še posebno na misijah zunaj Slovenije, želim 15. maja praznični utrinek in trenutke, ki bodo zares samo vaši v družbi s kolegi in sodelavci.

Generalmajor Ladislav Lipič,
načelnik GŠSV

Slovenska vojska vse bolj

15. maja praznujemo dan Slovenske vojske. Na ta dan so pred petnajstimi leti v takratnih učnih centrih TO na Igu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru sprejeli prvo generacijo slovenskih vojaških obveznikov. TO, ki je imela ključno vlogo v osamosvojitveni vojni, se je leta 1994 preimenovala v SV. Vojaška organizacija je pozneje doživela veliko vsebinskih sprememb, najbolj pomembne pa v zadnjem obdobju. Povezane so bile z ukinitvijo naborniškega sistema in prehodom na poklicno vojsko, pri čemer je bilo pri doseganju razvojnih ciljev SV temeljno vodilo upoštevanje realnih potreb in zmogljivosti ter preusmeritev od količine h kakovosti. Spremembe v SV so določali predvsem spremenjeni družbeni procesi, dogajanje v političnem okolju in vključevanje Slovenije v evro-atlantske povezave.

Kadrovska sestava SV

Slovensko vojsko sestavljajo pripadniki stalne in rezervne sestave. V stalni sestavi so poklicni pripadniki SV, vojaki, podčastniki, častniki in vojaški uslužbenci, civilne osebe in rezervna sestava, v kateri so državljani, ki sklenejo pogodbo o službi v rezervni sestavi, ter vojaški obvezniki, ki morajo služiti v rezervni sestavi. Prehod na poklicno vojsko s pogodbeno rezervo in vključitev Slovenije v zvezo Nato omogočata nadaljnje zmanjševanje obsega vojne sestave SV. Ta se je s 76.000 leta 1999 skladno z načrtom zmanjšala na približno 39.000 leta 2002, načrtovano končno število pa je manj kot 18.000.

Po odločitvi o uvedbi poklicne vojske s prostovoljno rezervo leta 2002 je MO začelo uresničevati strateško pomemben projekt poklicna vojska, popolnena s pogodbeno rezervo (PROVOJ), katerega cilj je načrtno, postopno in celovito uvajanje poklicne vojske. V okviru projekta uspešno poteka zaposlovanje v SV, ki je bilo leta 2003 in 2004 intenzivnejše kot prej, kar je posledica uresničevanja dolgoročnih načrtov profesionalizacije SV.

V SV je bilo konec leta 2004 zaposlenih 20,07 odstotka častnikov, 29,35 odstotka podčastnikov in 37,52 odstotka vojakov, 2,5 odstotka vojaških uslužbencev in 10,49 odstotka civilnih oseb. Med zaposlenimi je kar 11,7 odstotka žensk. SV nov kader zaposluje predvsem na formacijske dolžnosti vojakov, saj je eden od ciljev takšnega zaposlovanja tudi ureditev razmerja med častniki, podčastniki in vojaki, ki se je v primerjavi s preteklim obdobjem precej spremenilo v korist vojakov in se vse bolj približuje načrtovanemu. Namen novih zaposlitev je tudi pomladitev stalne sestave, saj je zdajšnja povprečna starost pripadnikov SV 35 let in se je v primerjavi s povprečno starostjo leta 2003 znižala za leto.

Glede na vlogo v bojevanju se sile SV delijo na sile za bojevanje, sile za bojno podporo, sile za zagotovitev bojnega delovanja in sile za podporo poveljevanja in nadzora. Sile se glede na sposobnost premeščanja delijo na premestljive in nepremestljive sile. Glede na stopnjo pripravljenosti so sile v visoki stopnji pripravljenosti, ki zagotavljajo doseganje polne bojne pripravljenosti v naj-

sodobna

več 90 dneh in so namenjene opravljanju nalog pri zaščiti nacionalnih interesov ter za delovanje v zavezništvu, sile v nizki stopnji pripravljenosti, ki imajo od 90- do 180-dnevni rok za doseganje polne pripravljenosti in so namenjene predvsem podpori delovanju sil v visoki stopnji pripravljenosti, in sile z dolgotrajnejšo vzpostavljivo pripravljenosti, ki imajo več kot leto dni za doseganje polne bojne pripravljenosti in so namenjene za nacionalno obrambo in dopolnjevanje sil. Popolnjene bodo predvsem z rezervno sestavo.

Razvojna cilja SV do leta 2015 sta celovita vključitev v vojaške strukture Nata v dogovorjenem obsegu in času, in sicer prednostno na področju zračne obrambe ter komunikacijskih in informacijskih sistemov, ter vzpostavitev nacionalnega sistema ZO, povezljivega s celovitim sistemom obrambe Nata, ki bo omogočal zaščito suverenosti slovenskega zračnega prostora v miru. Poleg tega so cilji tudi oblikovanje in razvijanje premestljivih sil SV v obsegu 40 odstotkov sestave kopenske komponente s težiščem na bataljonski bojni skupini in bataljonu za RKBO, opremljenih

in usposobljenih za delovanje zunaj državnega ozemlja, zagotovitev zmogljivosti za učinkovito in pravočasno premeščanje sil z mirnodobne lokacije na območje operacij oziroma delovanja, za oblikovanje celovitega sistema izobraževanja in usposabljanj v okviru PDRIU in vzpostavitev celovitega logističnega sistema za zagotovitev delovanja SV.

Poveljniška struktura SV

Generalštab SV je organ v sestavi MO in najvišji strokovni organ za poveljevanje SV. Namenjen je opravljanju vojaških strokovnih nalog, ki se nanašajo na razvoj, načrtovanje, organiziranje, usposabljanje in delovanje SV. V sestavi GŠSV delujejo Verifikacijski center, oddelek za pridobivanje kadrov, vojaški vikariat, garda SV in orkester SV.

Poveljstvo sil SV je združeno poveljstvo za delovanje na operativni in taktični ravni. Odgovorno je za pripravljenost, dopolnjenost in usposobljenost podrejenih poveljstev in enot. Poveljstvo sil SV vodi delovanje enot SV v tujini, načrtovanje in vodenje operacij v slovenskem zračnem prostoru v miru ter skrbi za njihovo usklajevanje z zavezništvom. Podrejeni so mu dve brigadi, samostojni bataljoni in poveljstvo za podporo SV, ki je namenjeno načrtovanju, organiziranju ter usklajevanju logistične zagotovitve delovanja vojske, usklajevanju dejavnosti in nalog materialno-zdravstvene oskrbe, premikov, podpore države gostiteljice in vzdrževanju vojaške infrastrukture.

Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje (PDRIU) skrbi za izbor, izvedbo osnovnega in nadaljevalnega vojaškostrokovnega usposabljanja in izobraževanja vojaškega osebja SV na vseh ravneh. Razvija in preizkuša vojaške doktrine in pravila, določa standarde bojne usposobljenosti in sodeluje pri evalvaciji enot in poveljstev SV. V njegovi sestavi so Center

za doktrino in razvoj, Center za usposabljanje, Center za bojno usposabljanje enot, Šola za podčastnike, Šola za častnike, Letalska šola, Gorska šola, Šola za tuje jezike in Poveljniško-štabna šola, Knjižnično-informacijski center, športna enota in Vojaški muzej SV.

Opremljanje SV

Da bi slovenski vojak imel najboljše možnosti za preživetje na bojišču in čim večjo zaščito pri opravljanju nalog v mirovnih operacijah, so v okviru projekta bojevnik 21. stoletja vojaka SV opremili s sodobno obleko, zaščitno opremo in obutvijo ter novo osebno orožje z dnevno-nočnimi namerilnimi napravami, optoelektronskimi sredstvi, sodobnimi sistemi za zveze ter sredstvi za določanje smeri in položaja, ki zagotavljajo boljšo bojno sposobnost v vseh pogojih delovanja. Opremljanje SV, pri katerem so upoštevane objektivne potrebe in zmogljivosti SV ter cilji povezljivosti z vojskami članic Nata, bo prednostno namenjeno povečanju operativnih zmogljivosti enot in poveljstev SV. Usmerjeno bo v nakup osebne opreme vojaka, novih lahkih oklepnih bojnih vozil, sodobnih sistemov za podporo poveljevanja in kontrole, sredstev za povečanje premestljivosti enot SV ter sistemov za logistično podporo delovanja enot SV in ZO.

SV v Severnoatlantskem zavezništvu in EU

Članstvo v Severnoatlantskem zavezništvu in Evropski uniji je bil strateški cilj Slovenije od sprejetja Resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti, ki jo je državni zbor sprejel januarja 1994. 29. marca 2004 je Slovenija postala članica zveze Nato. Dejavnosti Slovenije pri krepitvi mednarodnega miru so se skladno z izvajanjem obrambnih reform, spremenjenimi varnostnimi

razmerami v svetu in nacionalnimi interesi po vstopu v Nato povečale. V mednarodnih mirovnih operacijah je bilo leta 2004 193 pripadnikov SV, leta 2005 pa že 247. Od leta 1997, ko je SV prvič napotila svoje pripadnike v tujino, jih je v mednarodnih operacijah v tujini delovalo že več kot 1200. Pripadniki SV sodelujejo v mednarodnih operacijah Nata, EU in na misijah OZN, v katerih pridobivajo mednarodne izkušnje. Tako se izboljšujeta povezljivost in primerljivost z zavezniki vojaškimi organizacijami ter oblikuje častniška struktura, ki je sposobna prevzemati odgovornejše dolžnosti v mednarodnih operacijah. Slovenija je začela sodelovati v operacijah kriznega odzivanja, ki vključujejo operacije za podporo miru in humanitarne operacije. Tako je Slovenija vključena v mednarodne sile Kfor na Kosovu, operacijo Isafa v Afganistanu, UNTSO v Siriji ter v operacijo za podporo miru Euforja v Bosni in Hercegovini. Poleg tega SV od februarja sodeluje tudi v Natovi misiji NMT-I v Iraku s štirimi inštruktorji, ki pomagajo pri urjenju iraških varnostnih sil. SV bo pred junijskimi demokratičnimi volitvami dva pripadnika napotila tudi v Demokratično republiko Kongo.

Skladno z načrti preoblikovanja zavezništva zaradi prilagoditve novim mednarodnim razmeram in varnostnim grožnjam, ki so bili prvič predstavljeni že na vrhunskem zasedanju članic zveze Nato leta 2002 v Pragi, Slovenija dejavno sodeluje tudi pri vzpostavljanju sil Nata za hitro posredovanje (NRF), katerih cilj je razvoj zmogljivosti za hitro odzivanje na krizne razmere v svetu. Natove odzivne sile, v katerih je Slovenija sodelovala z 18. BRKBO in 17. BVP, bodo oktobra dosegle polno operativno zmogljivost.

Slovenija je z Natom uskladila tudi potrebe glede kadrovske napotitve v njegove strukture in poveljstva, v katerih pripadniki SV sodelujejo pri pripravi odločitev in načrtov za delovanje Nata. S članstvom Slovenije v Natu se je povečalo tudi sodelovanje v njegovih delovnih telesih. Ministrstvo za obrambo sodeluje v 114 pomembnejših delovnih telesih Nata, ki jih sestavlja še več podrejenih delovnih teles.

Od 1. maja 2004 Slovenija kot članica Evropske unije dejavno sodeluje pri nastajanju in oblikovanju evropske varnostne in obrambne politike (EVOP). Leta 2004 in 2005 so bile prednostne naloge Slovenije oziroma MO usmerjene v oblikovanje novega temeljnega vojaškega cilja do leta 2010 (Headline Goal 2010) in v nadaljnji razvoj njenih vojaških zmogljivosti ter vključevanje v akcijski načrt za evropske zmogljivosti (projektne skupine ECAP). V njem sodeluje v treh projektih skupin ECAP, in sicer ISTAR (Intelligence, Surveillance and Target), poveljniške zmogljivosti (HQ) ter RKB (NBC). Prednostna področja dela so po-

vezana z razvojem sil EU za hitro posredovanje in s tem povezanim vzpostavljanjem bojnih skupin EU. Slovenija je skupaj z Italijo in Madžarsko začela oblikovati večnacionalne bojne skupine, ki naj bi dosegle polno operativno sposobnost leta 2007. Za varnost naše države je strateškega pomena varna in stabilna Jugovzhodna Evropa, ki obsega tudi Zahodni Balkan. Slovenija dejavno sodeluje pri prizadevanjih mednarodne skupnosti za stabilizacijo in razvoj tega območja, zato bo tudi po koncu Natove operacije Sforja oziroma Euforja s svojimi silami še naprej delovala v mi-

rovni operaciji EU Althea v Bosni in Hercegovini. Slovenija je leta 2004 sodelovala pri nastajanju in oblikovanju Evropske obrambne agencije (EDA) in julija 2004 postala njena ustanovna članica. Agencija bo imela pomembno vlogo pri razvijanju vojaških zmogljivosti EU ter usklajevanju njene politike pri opremljanju in oboroževanju. Na področju regionalnega sodelovanja SV dejavno sodeluje v večnacionalnih silah kopenske vojske (MLF), pobudi za sodelovanje srednjeevropskih držav v podporo miru (CENCOOP), silah za hitro posredovanje OZN (SHIRBRIG), pobudi za sodelovanje obrambnih ministrstev JV Evrope (SEDM), paktu stabilnosti in rasti za JV Evropo ter v regio-

nalnem centru za pomoč pri verifikaciji in uveljavljanju nadzora nad oborožitvijo (RACVIAC).

Civilno-vojaško sodelovanje

Delovanje SV je pomembno tudi v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. SV ima pripravljene načrte za ukrepanje v naravnih in drugih nesrečah, taki imenovane Ujme, katerih temeljni cilj je kar najbolj učinkovito in racionalno vključevanje SV v opravljanje nalog na področju zaščite, reševanja in pomoči. Nekatere naloge zaščite in reševanja so načrtovane z združevanjem vojaških in civilnih zmogljivosti. Najpomembnejše zmogljivosti so na področju inženirstva, vojaškega letalstva, vojaškega zdravstva in RKBO.

Skupaj z Ministrstvom za promet so v SV razvili rezerve mostnih konstrukcij za vzpostavljanje prevoznosti ob porušeni mostovih. Za postavljanje

teh mostov je usposobljena vojaška inženirska enota, zmogljivosti pa še posebno povečuje sodoben lansirni most eurobridge, ki ga je SV kupila v zadnjih letih. Za gašenje požarov v naravnem okolju so opremljeni skoraj vsi helikopterji 15. HEB, odlično pa so usposobljene tudi posadke. Po uvedbi srednjih transportnih helikopterjev so opremili še te, tako da jih je mogoče uporabiti v zahtevnejših požarih. Vojaški helikopterji sodelujejo tudi pri reševanju v gorah oziroma pri zahtevnejših oblikah reševanja iz zraka. SV zagotavlja helikoptersko podporo pilotskemu projektu nujne medicinske pomoči z zrakoplovi in skupaj z vojaškim zdravstvom vzpostavlja zmogljivosti za zdravstveno podporo ob morebitnih velikih naravnih nesrečah. Tako je že zagotovljen sodoben stacionarij, ki ga bo mogoče uporabljati z vojaško zdravstveno postajo role 2

kot mobilno bolnišnično zmogljivost. Združevanje zmogljivosti načrtujejo tudi pri RKBO. Razvitost sodelovanja SV pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami potrjujejo številne naloge, ki so jih pripadniki SV opravili ob večjih naravnih in drugih nesrečah v preteklih letih, kot na primer ob potresu v Posočju s postavitvijo dveh mostov v Logu pod Mangartom in s helikoptersko podporo pri izvajanju nujnih zaščitnih ukrepov ob plazu Stože, pri gašenju največjega požara na Krasu ter v visokogorju v sušnem letu 2003, pri odpravljanju posledic lanskega neurja na Kozjanskem in podobno.

V petnajstih letih delovanja je SV odprla vrata vsem, ki jih je zanimalo njeno delovanje. Mnogi obiskovalci so si z zanimanjem ogledali vojaške prireditve, ki so jih organizirali v vseh vojašnicah po Sloveniji. Med služenjem vojaškega roka so

Foto: Marko Pišlar

bili naborniki tisti, ki so povezovali vojsko s civilnim okoljem. Že v začetku devetdesetih let so organizirali prisega vojakov zunaj vojašnic, kjer so predstavljali vojaško opremo in oborožitev. Po prenehanju obveznega služenja vojaškega roka so dobra vez med vojsko in civilnim okoljem državljani in državljanke, ki se prostovoljno usposablajo v enotah SV. V SV si prizadevajo na različne načine okrepiti povezanost vojske s civilnim okoljem in dvigniti ugled SV, vojaškega poklica in služenja vojaškega roka. V zadnjih treh letih je bila v javnosti odlično sprejeta sejemska predstavitev SV Sodobna vojska. Vojaško opremo, oborožitev in dinamične predstavitve enot SV na sejmju si vsako leto ogleda več kot 30.000 obiskovalcev. Takšne dejavnosti so SV postavile po zaupanju državljan in državljanov v državne institucije v vrh. SV ima s civilnimi organizacijami sklenjene sporazume o sodelovanju, v katerih sta opredeljena način in vsebina sodelovanja. Na podlagi sporazumov, načrtov in dogovorov v okviru civilno-vojaškega sodelovanja sodeluje s civilnimi organizacijami, interesnimi združenji in društvi po vsej Sloveniji.

Slovenian Armed Forces are becoming more and more modern

The Day of Slovenian Armed Forces is celebrated on 15 May. On this day, fifteen years ago, the first class of Slovenian military conscripts arrived at the then training centres of the Territorial Defence in Ig near Ljubljana and in Pekre near Maribor. In 1994, the Territorial Defence, which played a key role in the independence war, was renamed to Slovenian Armed Forces. Afterwards, the military organization has experienced many structural changes, the most important being the recent ones. They were connected with the abolition of the conscript system and with the introduction of professional armed forces; in pursuing the development goals having to do with these changes, the Slovenian Armed Forces have primarily strived to take into account the real needs and capabilities, and to make the shift from quantity to quality. The changes in the Slovenian Armed Forces were determined primarily by the changed social processes, political events, and accession of Slovenia to the Euro-Atlantic alliances.

Po knjigi podpolkovnika dr. Tomaža Kladnika
Slovenska vojska v službi domovine, založba
Defensor, Ljubljana 2006, povzel Marko Pišlar.

Pripadniki drugih oboroženih sil o SV

Prijazno mi je bila ponujena možnost, da ocenim razvoj oboroženih sil Slovenije ter pozitivnih in negativnih strani njenih dosežkov. To ni preprosto, saj so za to nujni popolni podatki, jaz pa sem, čeprav se za to zanimam, le opazovalec. Poleg tega je iskanje pomanjkljivosti v pristojnosti poveljnikov in načelnikov.

15 let je veliko in hkrati malo. Slovenija je šla v tem obdobju po svoji poti in skupaj z njo tudi Slovenska vojska. Če prav razumem, je vojaška komponenta države v vsakem trenutku ustrezala tem ciljem in nalogam, ki jih je določilo politično vodstvo. Uresničili ste svojo izbiro iz leta 1990, zdaj pa uresničujete izbor, ki ste ga potrdili leta 2004. Slovenija reformira svojo vojsko skladno z obveznostmi do svojega naroda in zaveznikov.

Pri reformi svojih oboroženih sil Slovenija uporablja ciljno načrtovanje, torej ob upoštevanju finančnih zmožnosti države in postavljenih nalog določa njihovo sestavo in strukturo. To omogoča doseganje postavljenih ciljev glede na optimalne kazalnike v razmerju med vrednostjo in učinkovitostjo.

Izbrali ste pot ustvarjanja strnjene, poklicne in mobilne vojske, ki ni ločena po rodovih.

Za vsakega od teh dosežkov so nujni napor, čas in denar. Pri njihovem uresničevanju ima katera koli država, ne le Slovenija, težave, ker so za omenjeno profesionalizacijo nujni določena kakovost kadra, njegovo usposabljanje, materialna in ciljna stimulacija in drugo, poleg tega pa tudi čas.

Tudi Rusija gre po svoji poti oblikovanja oboroženih sil na pogodbeni podlagi, zaradi česar vas dobro razumemo. V Rusiji poznamo izrek Obstaja poklic z veliko začetnico – obramba domovine.

Menim, da Slovenci o svojih vojakih razmišljajo enako, saj smo Slovani, in izražajo spoštovanje ljudem, ki so si za svoj poklic izbrali pot poklicnega vojaka.

Ob petnajsti obletnici Slovenske vojske vam čestitam in želim veliko uspehov, saj je vaše vojaško delo težko, toda častno.

Kapitan bojne ladje Vladimir Bobkov,
vojaški ataše Ruske federacije v Republiki Sloveniji

Današnja podoba Slovenske vojske je podoba sodobne oborožene sile, ki je strokovno dobro pripravljena in učinkovita ter je izraz največjih vrednot naroda.

Kot vemo, zadnja leta v Slovenski vojski poteka obsežno preoblikovanje, ki ji bo omogočilo, da se bo lahko spoprijela z novimi nevarnostmi in izzivi. Vojaške sile so se v preteklosti ponavadi usmerjale le v obrambo domovine, danes pa se od njih pričakuje, da vse bolj razvijajo tudi ekspedicijsko zmogljivost, torej svoje zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje neprekinjenega delovanja na zunanjih in oddaljenih bojiščih, s prilagajanjem hitrim spremembam scenarijev, v katerih se pojavljajo večdimenzionalne in večfunkcijske zahteve. Splošno prepričanje je, da bodo nevarnosti in tveganja za mednarodno varnost ter stabilnost tudi v prihodnosti verjetno ostali zapleteni in težko predvidljivi. Posledica večjega obsega simetričnih in asimetričnih nevarnosti, ki bi se lahko pojavile hkrati, je zahteva po veliki gibljivosti in prožnosti, pa tudi po zmogljivostih opravljanja več različnih nalog hkrati. Zahteva po zmogljivostih večnacionalnega povezovanja in skupnega delovanja ter po hitrih, prožnih, uravnovešenih in napotljivih vojaških silah je temeljno načelo preobrazbe nove Slovenske vojske, skladne s podobnimi procesi, ki so se začeli v okviru Nata in Evropske unije ter v tistih državah, s katerimi Slovenija tesno sodeluje. Pomembno je, da je Slovenska vojska ponovno potrdila, da bo zagotovila prispevek v sestavo večnacionalnih sil kopenske vojske MLF in da bo v okviru projekta EU BG na voljo Evropski uniji do leta 2007.

Slovenska vojska si je v nedavno končanih in še potekajočih operacijah za obvladovanje kriz ter v operacijah v podporo miru pridobila veliko izkušenj in se precej naučila. Predvsem naraščajoče število kompleksnih operacij po svetu je Slovensko vojsko prisililo, da ustrezno prilagodi sedanje enote in ustvari nove zmogljivosti.

Po temeljiti preobrazbi Slovenske vojske, ki še vedno poteka, bo del težke opreme sil postal lažji in bolj prožen, treba bo uvesti novo opremo in nova vozila, kmalu bo prišlo tudi do popolne digitalizacije, struktura pa se bo postopno preoblikovala skladno z zahtevami večnacionalnih operacij. Slovenske oborožene sile so že zdaj eden glavnih udeležencev pri vzpostavljanju miru in stabilnosti v Bosni in Hercegovini ter na Kosovu.

Polkovnik Carlo Luciani,
vojaški ataše Republike Italije v Republiki Sloveniji

Pred dnevom Slovenske vojske smo več tujih vojaških atašev v Sloveniji povabili, da predstavijo svoje mnenje o razvoju SV. Za odgovor se zahvaljujemo ruskemu in italijanskemu atašeju.

Razglasitev
samostojnosti
Republike Slovenije

Pot k osamosvojitvi Slovenije

Slovenci smo skozi zgodovino služili v različnih vojskah in skušali uresničiti sanje po samostojni državi v vseh skupnostih, v katerih smo živeli. Zgodovinske okoliščine so bile uresničitvi fisočletnega sna po samostojni slovenski državi naklonjene šele leta 1991, ko je k osamosvojitvi Slovenije pripomogla kombinacija ugodnih zunanjih okoliščin in dozorelosti splošnega prepričanja Slovencev, da je treba zgodovinsko priložnost izkoristiti.

Razorožitev TO in odzivi na razorožitev

Januarja 1990 je komandant TO RS generalpodpolkovnik Ivan Hočvar od podrejenih štabov za TO zahteval, naj posredujejo podatke o količini in vrsti orožja v vojašnicah JLA. Podatke je Republiški štab za TO RS potreboval, ker je hotel vedeti, koliko in kakšne vrste oborožitve ter streliva so v občinskih, pokrajinskih in zaščitni brigadi TO. Na podlagi dobljenih podatkov je bil 15. maja 1990 izdan ukaz o takojšnji premestitvi orožja, streliva in minskoeksplozivnih sredstev v skladišča JLA. Nalogo so morali opraviti v popolni tajnosti. To je pomenilo razorožitev TO RS. Slovenska politična in civilna javnost se je burno odzvala na odvzem orožja.

Poleti leta 1990 je potekalo intenzivno obveščevalno delo. Pravočasne informacije so pomembno prispevale k pravilnim odločitvam pristojnih organov na Sekretariatu za ljudsko obrambo RS in na Sekretariatu za notranje zadeve RS ter omogočile pripravo ocene vzrokov in možnosti za delovanje JLA v Sloveniji. Te ugotovitve so bile dobra podlaga za poznejšo pripravo Direktive za uporabo Manevske strukture narodne zaščite.

MSNZ

Na Pristavi nad Stično je bil 7. septembra 1990 sestanek, ki so se ga udeležili Janez Janša, Igor Bavčar, Tone Krkovič, Vinko Beznik in Jože Kolenc. Analizirali so nastali položaj in dofedanje ukrepe pri organizaciji MSNZ ter določili načrt delovanja. Tone Krkovič je predstavil Direktivo o uporabi enot

MSNZ in organizacijsko shemo MSNZ. V teh načrtih je bila JLA prvič omenjena kot morebitni napadalec oziroma ključna nevarnost za slovensko osamosvojitve. Sestanek na Pristavi nad Stično je bil zgodovinski, saj je bil sprejet in potrjen dokument za vojaško zavarovanje slovenskega osamosvajanja.

Prehod MSNZ v TO

28. septembra 1990 je predsedstvo republike imenovalo rezervnega majorja Janeza Slaparja za novega vršilca dolžnosti načelnika Republiškega štaba za TO Slovenije. Odziv v vojaškem vrhu je bil silovit, prav tako Slovencev. Nekoliko so se pomirili po pojasnilu, da se je republiški štab pod vodstvom vršilca dolžnosti načelnika Janeza Slaparja že pred tem preselil drugam.

Sestanek vodilnih pripadnikov MSNZ septembra 1990

Dan, ko je prvič zadišalo po slovenski vojski

V Kočevski Reki je v ponedeljek, 17. decembra 1990, potekal postroj specialne brigade MORIS, s čimer je slovenska TO JLA pokazala, da je pripravljena plebiscitarno odločitev varovati z orožjem. Odkrite grožnje JLA so pripadnike brigade le še bolj spodbudile in jih navdale s ponosom, da so se zavedali, da se rojeva nova slovenska vojska.

Plebiscit

Plebiscit o samostojnosti in neodvisnosti je potekal 23. decembra 1990, na njem pa je kar 88,5 odstotka od 93,2 odstotka udeležениh upravičencev glasovalo za samostojnost.

Premik-91

V okviru priprav na osamosvojitve je TO RS izvedla več vaj, med najpomembnejšimi pa je bila vojaška mobilizacijsko-taktična vaja Premik-91, ki je potekala od 22. do 24. marca 1991. Cilji vaje so bili izvedba mobilizacije, preverjanje taktičnega delovanja enot TO ob napadih med premikom in protidiverzantski boj. Vaja Premik-91 je potrdila pripravljenost TO RS, da postane ključni nosilec obrambe prek oboroženih oblik v okviru obrambnega sistema, če bi bile ogrožene svoboda, neodvisnost in ozemeljska celovitost Slovenije.

Ustanovitev učnih centrov TO na Igu in v Pekrah

Z ustanovitvijo učnih centrov TO na Igu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru je slovenski narod prvič v zgodovini dobil svoje mirnodobne vojake. 15. maja so v učna centra TO prišli prvi vojaški obvezniki, ki so domovini prisegli 2. junija 1991. JLA je 23. maja 1991 poskušala s silo uveljaviti svojo voljo v učnem centru TO v Pekrah. Učni center je obkolila z oklepniki in vojaškimi policisti. Z grožnjo je hotela priti do vojaških obveznikov, kar bi verjetno pomenilo tudi konec začetka slovenske vojske. Toda doživeli so nepopustljivost pripadnikov učnega centra, ki so se bili pripravljene braniti tudi z orožjem, vendar se to ni zgodilo. V bran slovenske samostojnosti in svobode so se na demonstracijah postavili tudi številni Mariborčani.

Razglasitev samostojne in neodvisne RS

Skupščina RS je 25. junija 1991 sprejela ustavni zakon o grbu in zastavi ter Temeljno listino o samostojnosti in neodvisnosti RS. 26. junija ob 21.15 se je pred poslopjem slovenskega parlamenta začela slovesnost ob razglasitvi samostojne in neodvisne RS. Prireditve so potekale po vsej Sloveniji, toda nizki preleti letal JLA niso napovedovali nič dobrega.

Spopadi za samostojnost

Četrtek, 27. junij 1991

Pred svitom prvega dne po razglasitvi samostojne Slovenije je JLA začela splošen oboroženi napad na Slovenijo. Iz Hrvaške je proti Novemu mestu in Ljubljani prodirala kolona oklepnih vozil, tanki z Vrhniko so v dveh kolonah odpeljali proti letališču Brnik. Proti mejnim prehodom z Avstrijo so krenili tanki in oklepna vozila iz Maribora, tankovska kolona iz Varaždina pa je v Ormožu skušala izsiliti prehod. Poveljujoči so dobili ukaz, naj ob morebitnem slovenskem odporu delujejo po vseh pravih bojnega delovanja, kar so tudi storili. Videti je bilo, da tankov ne more nič več ustaviti. Oficirji so nastopali odločno in samozavestno, toda Slovenija ni klonila, kot so pričakovali v Beogradu. Sestalo se je Predsedstvo RS in kot vrhovni poveljnik odločilo, da bo Slovenija na napad JLA odgovorila z oboroženim odporom.

Petek, 28. junij 1991

Slovenske oborožene sile so okrepile blokade, poleg tega so bile mobilizirane nove enote, ki so bile usmerjene predvsem v zavarovanje mejnih prehodov.

Foto: Marjan Gibajs

Prvi postroj brigade MORIS v Kočevski Reki 17. decembra

Vojaki JLA so mejni prehod Holmec, ki so ga varovali miličniki, napadli že 27. junija zvečer, vendar neuspešno. Odločilni spopad se je začel 28. junija nekaj po 5. uri in se končal ob 10.50. Zmaga na Holmcu je bila skupno delo miličnikov in pripadnikov TO.

Predsednik Predsedstva RS Milan Kučan in pomočnik zveznega obrambnega ministra admiral Stane Brovet sta se po telefonu dogovorila, da naj bi bile ob 21. uri ustavljene vse sovražne aktivnosti. Dogovorjene prekinitve ognja niso spoštovali. Že naslednji dan so pripadniki JLA izzvali veliko incidentov.

Prisega prvih nabornikov na Igu

Mejni prehod Rožna Dolina

Sobota, 29. junij 1991

V noči s petka na soboto so se v Zagrebu predstavniki Slovenije sestali s tremi predstavniki Evropske skupnosti in predsednikom Zveznega izvršnega sveta. Sprejet je bil dogovor o ustavitvi sovražnosti, do njegove uresničitve pa ni prišlo. Teme pogovorov so bile premirje in umik JLA v vojašnice, odložitev uresničevanja deklaracije o neodvisnosti Slovenije za tri mesece ter izvolitev hrvaškega predstavnika Stipea Mesića za predsednika Predsedstva SFRJ.

Nedelja, 30. junij 1991

Kljub tridnevni boju, barikadam po cestah in zaprtim mejam je bila šele zadnja junijska nedelja dan, ko smo se prebivalci Slovenije soočili z dejstvom, da smo v vojni. Ob devetih so po vsej Sloveniji zatulile sirene, ki so oznanjale letalski napad. Ljudje so se množično umaknili v zaklonišča. Po dobri uri je bila nevarnost za napad preklicana.

Prekinitve spopadov sicer ni preklicala nobena stran, vendar je prihajalo do nenehnih kršitev. Vedno več prostovoljcev se je vključilo v TO, vse več je bilo tudi prebegov vojakov in častnikov iz JLA. V varaždinskem, zagrebškem in reškem korpusu so se oblikovale nove sile za napad na Slovenijo.

Ponedeljek, 1. julij 1991

Iz Beograda so iz vrha JLA prihajala sporočila, v katerih so grozili Sloveniji in njenim prebivalcem ter uporabljali veliko laži. Poudarjali so, da je JLA v največji bojni pripravljenosti, da poteka oskrba enot z življenjskimi potrebščinami, da uvajajo nekatere kadrovske ukrepe, s katerimi bodo zagotovili učinkovito delovanje JLA, in podobno.

Položaj v Sloveniji je postajal vse bolj napet. Vedno več je bilo vdaj in prestopov pripadnikov JLA v enote TO. Organi za notranje zadeve so v sodelovanju s TO in Rdečim križem odprli prehodne zbirne centre. Istega dne zvečer je bil Sloveniji napovedan nov ultimatum.

Torek, 2. julij 1991

Iz Beograda so prihajale grožnje o kolonah tankov, ki naj bi se premikale proti slovenski prestolnici, zato je v avstrijskem Beljaku predsednik Kučan ministru Genscherju razložil, da lahko deklaracijo o neodvisnosti odpravijo le, če tako

odloči slovenski narod. V Sloveniji se je položaj poslabšal. JLA je selektivno bombardirala in raketirala pomembne televizijske ter radijske oddajnike.

Sreda, 3. julij 1991

Dosežena je bila ustavitev ognja, vendar jugoslovanski generali glede premirja niso mislili resno. Iz Hrvaške sta se namreč dve koloni premaknili v Slovenijo. Iz Beograda je proti Sloveniji krenila oklepno-mehanizirana divizija nacionalne garde, vendar je zaradi okvar večina vozil obstala ob cesti, tako da je pohod proti Sloveniji propadel.

Četrtek, 4. julij 1991

Na pogovorih slovenske in jugoslovanske delegacije v Zagrebu si je slovenska stran prizadevala doseči ustavitev sovražnosti, ločitev enot JLA in deblokado TO ter rešiti vprašanje ujetnikov in ureditve na slovenski meji. Po dolgih pogajanjih so se dogovorili za spoštovanje ustavitve ognja in medsebojno obveščanje o morebitnih incidentih. V Ljubljano je prišla skupina opazovalcev Evropske skupnosti.

Petek, 5. julij 1991

Boji so se končali, vendar premirje ni bilo trdno. JLA ni hotela dati nobenih uradnih zagotovil. Kljub temu je premirje prineslo nekaj olajšanja, hkrati pa je bil to čas za intenzivnejše pogovore v politiki in diplomaciji.

Sobota, 6. julij 1991

Noč je bila mirna. Pripadniki JLA so bili večinoma v vojašnicah, vendar vkopani in na položajih. V Slovenijo so še vedno prihajali starši iz drugih republik, ki so iskali in obiskovali svoje sinove. V JLA je bilo približno 3000 slovenskih fantov, njihov položaj pa je bil zaskrbljujoč.

Dopoldan je bila v Ljubljani razširjena seja Predsedstva RS, na kateri sta bila tudi člana Zveznega predsedstva dr. Vasil Tupurkovski in Bogič Bogičević. To niso bila pogajanja, temveč le pojasnjevanje ultimata Predsedstva SFRJ. Istega dne zvečer je na beograjski televiziji nastopil obrambni minister Jugoslavije Veljko Kadijević. V čustvenem nagovoru je nanizal veliko hudih obtožb na račun Slovencev in očitkov, vendar je hkrati zelo jasno povedal, da lahko spore rešijo le s političnimi sredstvi.

Slovo brez solza v Kopru oktobra 1991

18. junija 1991 je Predsedstvo SFRJ sprejelo sklep, da se mora JLA umakniti z ozemlja Slovenije, pri čemer so se priprave na umik začele takoj. Rok za odhod je bil tri mesece. JLA je večji del sredstev odpeljala s seboj, del pa je ostal v Sloveniji. JLA je odhajala iz Slovenije po različnih poteh, največ po železnici. Zadnja ladja s pripadniki JLA je koprsko pristanišče zapustila 26. oktobra. To je bilo slovo brez solza, je bil stavek, ki ga je bilo v tistih dneh najpogosteje slišati.

Andrej Mikulič, VŠ

Foto: arhiv Vojaškega muzeja SV

Odhod zadnjih vojakov JLA iz Kopra

Slovenia's path to independence

Throughout the history, Slovenians served in various armies and lived in various political communities; in all of them, they tried to fulfil their dreams of an independent state of their own. However, it was only in 1991 that the historical circumstances became favourable to the realization of the thousand-year dream of an independent Slovenian state; in that year the independence of Slovenia came both because the external conditions were favourable and because Slovenians came to realize that the historical opportunity had to be seized.

Knjiga in film o Slovenski vojski

V Slovenski vojski so ob 15. obletnici delovanja pripravili knjigo in film z naslovom Slovenska vojska v službi domovine, ki ju bodo premierno predstavili danes, 12. maja, v Pekrah pri Mariboru.

Avtor knjige podpolkovnik dr. Tomaž Kladnik je zbral gradivo o razvoju vojaških struktur Slovenije od leta 1968, večji del knjige pa opisuje nastajanje Slovenske vojske po letu 1991. V knjigi so predstavljeni sedanji poveljstva in enote. Zanimiv je tudi prispevek vseh dosedanjih načelnikov Generalštaba Slovenske vojske generalmajorja Janeza Slaparja, generalpodpolkovnika Albina Gutmana, generalpodpolkovnika dr. Iztoka Podbregarja ter sedanjega načelnika generalmajorja Ladislava Lipiča.

Po zapisih v knjigi sta Simon Korez in Boris Knific pripravila film z istim naslovom, ki v avdiovizualni tehniki prikazuje vsebino knjige. Knjiga in film sta tudi v angleščini.

Vrhovni poveljnik zadovoljen z napredkom SV

Minister za obrambo Karl Erjavec in načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič sta v sredo, 3. maja, vrhovnemu poveljniku Slovenske vojske dr. Janezu Drnovšku predstavila letno poročilo o stanju pripravljenosti Slovenske vojske.

Kot je po poročanju dejal vrhovni poveljnik Slovenske vojske dr. Drnovšek, se stanje v SV iz leta v leto izboljšuje, prav tako njena opremljenost, usposobljenost in operativna sposobnost. Slovenska vojska uspešno sodeluje v mirovnih operacijah, predvsem na Kosovu, v Bosni in Hercegovini ter v Afganistanu, obseg sodelovanja SV v mednarodnih misijah pa se bo po oceni vrhovnega poveljnika še povečeval. »Zadovoljen sem s takšnim delovanjem v Slovenski vojski, ker je to pomemben prispevek Slovenije k mednarodni stabilnosti in varnosti. Misije so organizacijsko zahtevne, seveda pa tudi na terenu veliko zahtevajo od naših vojakov in častnikov. Do zdaj so bile opravljene zelo dobro in to me posebej veseli,« je poudaril vrhovni poveljnik in dejal, da so tudi ocene mednarodnih predstavnikov Nata dobre.

Obnem je dr. Drnovšek poudaril, da so stanje v SV letos drugič zapored ocenjevali po novi Natovi metodologiji. Ob uvajanju novega načina ocenjevanja je bilo letos še nekaj težav pri ocenjevanju 1. brigade SV, pri čemer so se pojavile razlike pri presoji doseganja zmogljivosti in vzdržljivosti enot. »Zato smo se dogovorili, da sta današnji pogovor in ocena prva ali preliminarna ocena v Slovenski vojski. Ponovno se bomo dobili junija v 1. brigadi SV in se takrat seznanili s stanjem ter ocenami in se tudi pogovorili z vodstvom Slovenske vojske, pa tudi 1. brigade neposredno,« je povedal vrhovni poveljnik SV.

Načelnik GŠSV generalmajor Lipič je glede stanja pripravljenosti v SV poudaril, da »je bilo v ocenjevalnem obdobju za leto 2004, ki smo ga predstavili minulo leto, nekaj enot ocenjenih negativno. Število teh enot je letos prepolovljeno. To kaže na težnjo po doseganju zmogljivosti, še posebno v tistih enotah, ki morajo ob koncu leta doseči polno operativno zmogljivost«. Generalmajor Lipič je opozoril na 670. poveljniško-logistični bataljon, ki bo s transportno četo sodeloval na misiji na Kosovu, in 10. MOTB, ki je predviden za delovanje na Kosovu in bo konec leta certificiran.

MG/BT

V Bruslju srečanje načelnikov generalštabov

Na sedežu zveze Nato v Bruslju se je v četrtek, 11. maja, končalo štiridnevno spomladansko srečanje načelnikov generalštabov držav članic Nata in partnerskih držav, udeležil pa se ga je tudi načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič. Glavne teme srečanja so bile trenutne in prihodnje operacije zveze Nato, zmogljivosti sil Nata za hitro posredovanje, preoblikovanje zavezništva, sodelovanje v boju proti terorizmu in učinkovita izmenjava obveščevalnih informacij.

Poleg srečanja načelnikov generalštabov Severnoatlantskega zavezništva je v Bruslju potekalo še več srečanj, in sicer so se sestali načelniki generalštabov stalnih članic Nata z načelniki generalštabov držav evro-atlantskega partnerskega sveta, potekali sta srečanja Nato-Ukrajina in Nato-Rusija, sestali pa so se tudi načelniki generalštabov iz držav EU.

Generalmajor Lipič letos končuje kariero načelnika GŠSV

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič je že večkrat poudaril, da je dolžnost prvega poveljnika vojske tako delovno intenziven položaj, da je na tej dolžnosti treba po določenem času tudi razmišljati o spremembah. V Slovenski vojski so bili v preteklem obdobju pod vodstvom generalmajorja Lipiča izpolnjeni temeljni pogoji za kakovosten prehod v poklicno vojsko. V omenjenem obdobju je Slovenija postala članica Severnoatlantskega zavezništva in EU, Slovenska vojska pa je izpolnila večino ciljev za uspešno transformacijo v vojaške strukture Nata in EU. S tem so bili izpolnjeni cilji, ki si jih je generalmajor Lipič postavil leta 2001 ob imenovanju na dolžnost načelnika. Ocenil je, da je za Slovensko vojsko in zanj letošnje leto ustrezno, da konča kariero načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Z namero je konec aprila seznanil tudi ministra za obrambo Karla Erjavca.

Naslednja številka revije Slovenska vojska izide 2. junija 2006. Nenaročenega gradiva ne vračamo.

Informativno vojaškostrokovno glasilo Ministrstva za obrambo

Naslov uredništva: Vojkova cesta 59, 1000 Ljubljana, **telefon:** +386 1/471 26 62, **faks:** +386 1/471 27 70, **elektronska pošta:** urednistvo.sv@mors.si, <http://www.mors.si>. **Odgovorna urednica:** Meta Grmek, **novinarja:** Marko Pišlar, Valerija Šket Jarm, **fotograf:** Bruno Toič, **prevodi:** Mateo Zore, **tajnica uredništva:** Milena Topolovec, **priprava in tisk:** Schwarz, d. o. o., **naklada:** 11.100 izvodov.

Revija Slovenska vojska je prvič izšla 14. maja 1993. Izhaja dvakrat na mesec, julija in avgusta ena številka.

Novinarski prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče Ministrstva za obrambo.

SV na mednarodni vojaški vaji Elite 2006

V torek, 2. maja, je 43 pripadnikov 9. bataljona zračne obrambe in enote za elektronsko bojevanje SV odšlo na mednarodno vojaško vajo Elite 2006. Mednarodna taktična vaja zračne obrambe in letalstva v pogojih elektronskega motenja bo na vadišču nemške vojske Heuberg v bližini mesta Ulm potekala do 18. maja. Gre za vajo enot zračne obrambe in njihovo delovanje v združeni zračni obrambi, ki vključuje organizacijo zračnega opazovanja in javljanja, odkrivanje ciljev, spremljanje ter elektronsko bojevanje. Na vaji, ki se je udeležuje kar 24 držav, se slovenski kontingent uri v opravljanju taktično-tehničnih nalog v pogojih elektronskih motenj. Prav tako na vaji preverjajo in ocenjujejo zmožnost skupnega delovanja z nemškimi ter drugimi sodelujočimi enotami ZO. Vajo vodi vojska ZR Nemčije, slovenski kontingent na vaji pa stotnik Marko Gričar.

Minister nagovoril borce v Topolšici

V Topolšici so se v soboto, 6. maja, slovesno spomnili 61. obletnice konca 2. svetovne vojne. Glavni govornik na proslavi je bil minister za obrambo Karl Erjavec, ki je poudaril pomen narodno-osvobodilne borbe in dejstvo, da je Slovenija ena najuspešnejših novink v EU tudi zaradi dosežkov borcev.

V Topolšici je 9. maja 1945 nemški general Aleksander Löhr podpisal dokument o vdaji nemških enot za Jugovzhodno Evropo, kar je pomenilo dokončen zlom nacistične vojske v tem delu Evrope, zato je pomemben del slovenskega zgodovinskega spomina. To je poudaril tudi glavni govornik na proslavi, obrambni minister Karl Erjavec. »Vojna se je končala tukaj, zato tu postavimo spomenik partizanstvu in štiriletnemu osvobodilnemu boju. Vse, kar se je dogajalo med 2. svetovno vojno, je danes sicer zgodovina, ki jo moramo prepustiti zgodovinarjem, če želimo, da bo objektivna in bo temeljila na dejstvih. Eno takih dejstev je, da se je vojna končala prav v Topolšici, česar ne more nihče zanikati, še manj pa to zgodovinsko dejstvo spremeniti, niti morebitni politiki, ki bi to močno želeli.« Minister je izrazil posebno zadovoljstvo, da je bil med udeleženci proslave še edini živeči pričevalec takratnih dogodkov general Ivan Dolničar. Prav pred tem partizanskim generalom je namreč nemški general Löhr podpisal kapitulacijo.

V Peč drugi kontingent SV

V celjski vojašnici so v petek, 5. maja, pripravili slovesen postroj pripadnic in pripadnikov motoriziranega voda Slovenske vojske, ki odhajajo na Natovo mednarodno vojaško operacijo Joint Enterprise na Kosovo. Motorizirani vod bo šest mesecev deloval v bojni skupini Aquila, ki je nastanjena v bazi Villaggio Italia v Peči. Glavne naloge slovenskega kontingenta so patroliranje v okolici kraja, vzpostavljanje premičnih kontrolnih točk, spremljanje pripadnikov manjšin, varovanje krajev, kjer živi srbsko-črnogorska manjšina, in varovanje pomembnih verskih objektov. Pripadnike SV in njihove družinske člane je na slovesnosti nagovoril načelnik štaba Poveljstva sil polkovnik Martin Jugovec.

Slovenska vojska na vaji Combined Endeavor 2006

Danes se je na vadišču nemške vojske Baumholder začela vaja enot za zveze in informacijsko podporo Combined Endeavor 2006, na kateri sodeluje 41 držav članic Nata in PzM. Vaje se udeležuje tudi 19 pripadnikov SV.

Namen dvotedenske vaje je urjenje in testiranje povezljivosti združene taktične komunikacijsko-informacijske opreme z uporabo Natovih standardov. Na vaji bodo udeleženci preverjali povezljivost komunikacijsko-informacijskih sistemov znotraj frekvenčnega načrtovanja, povezovanje telefonskih central v enotno omrežje, povezljivost prenosnih sistemov, podatkovnih prenosov, mrežnih storitev in HF-radijskih zvez. V skupini SV pod vodstvom stotnika Darka Pavleca so pripadniki Poveljstva sil, 1. in 72. brigade, Poveljstva za podporo in 11. bataljona za zveze. Slovenski vojaški udeleženci delujejo v regijski skupini C, v kateri je vodilna država Nizozemska. Skupina je odgovorna za testiranje sistemov zvez in infor-

macijske podpore v Natovih odzivnih silah. Vajo vodi ameriško poveljstvo Nata za Evropo (USEUCOM).

ITF doslej zbral že več kot 200 milijonov dolarjev

V osmih letih delovanja je bilo prek Mednarodne ustanove – fundacije za razminiranje in pomoč žrtvam min (ITF) zbrana že več kot 201,8 milijona ameriških dolarjev za potrebe deminiranja in s tem povezano stabilizacijo razmer v državah, kjer minska onesnaženost zavira in preprečuje razvoj minske ogroženih držav.

Uspešen model reševanja problematike, povezane z minske onesnaženostjo, kaže na aktivno vlogo prejemnic in držav donatoric. Samo letos je bilo tako zbranih več kot 17 milijonov ameriških dolarjev, med donatorji pa so Belgija, Kanada, Evropska unija, Irska, Norveška, Slovenija, Švica in Združene države Amerike ter številni posamezniki z gospodarskega področja v Republiki Sloveniji in tudi državah prejemnicah.

Po besedah direktorja Gorana Gačnika je ITF usmerjen v čim hitrejšo in celovito rešitev minskega problema v Jugovzhodni Evropi. Programi obnove gospodarstev v povojnem obdobju so odvisni tudi od solidarnosti in pripravljenosti za pomoč mednarodnih in lokalnih donatorjev

pri uresničevanju teh programov. Tako je bilo 100 milijonov ameriških dolarjev zbranih sredstev za protiminsko delovanje v začetku delovanja ITF videti nedosegljiva vrednost, vendar so jo dosegli v drugi polovici leta 2002. V začetku maja letos so zbrali več kot 200 milijonov ameriških dolarjev, in sicer z donacijo Kraljevine Norveške. ITF tako sledi svoji viziji, da do leta 2009 odpravi minske nevarnosti v Jugovzhodni Evropi.

Rezultati, ki jih navaja ITF, kažejo, da je bilo do zdaj rehabilitiranih skoraj 900 žrtev min iz Jugovzhodne Evrope, očiščeno več kot 63 milijonov kvadratnih metrov, uničenih 52.500 skritih ubijalcev in izšolanih več kot 620 strokovnjakov v protiminskem delovanju s področja rehabilitacije, razminiranja in menedžmenta. ITF je v preteklih letih svoje delovanje razširil tudi na druge minske ogrožene regije v svetu, kot sta Zakavkazje in osrednja Azija.

Ob podpori vlade RS in Ministrstva za zunanje zadeve ITF nadaljuje svoje naloge v Jugovzhodni Evropi in Zakavkazju, letos pa prvič pripravlja tudi projekte za osrednjo Azijo.

V slovo Vinku Bruli

1961–2006

Življenje je kot rožni vrt;
Ljudje le enkrat skozi smemo,
Vsakdo natrga si svoj šopek let,
Koliko cvetov bo v njem, nikoli ne vemo.

V sredo, 12. aprila, smo se zbrali na pokopališču v Tuševem Dolu pri Črnomlju, kjer smo se za vedno poslovili od našega prijatelja in sodelavca Vinka Brule. Smrt je prišla prezgodaj in nepričakovano. Bolečino težko izrazimo z besedami, lahko jo le grenko občutimo.

Vinka bomo ohranili v lepem spominu.

Prijatelji in sodelavci
EVOJ Novo mesto

Gasilec nove dihalne aparate

V Logističnem centru URSZR v Rojah pri Ljubljani so v torek, 9. maja, člani odbora za upravljanje sredstev požarnega sklada razdelili slovenskim gasilec 380 izoliranih dihalnih aparatov, katerih vrednost je 90 milijonov tolarjev. Od tega so 246 aparatov razdelili 69 občinskim gasilskim zvezam, 134 aparatov pa so dobile poklicne gasilske enote iz Ljubljane, Kranja in Kopra. Ljubljanski poklicni gasilci so dobili 74, kranjski in koprski pa po trideset dihalnih aparatov. Kot je povedal tajnik odbora za upravljanje sredstev požarnega sklada Domen Torkar, že izbirajo dobavitelja za nove izolirane dihalne aparate, ki jih bodo razdelili prostovoljnim gasilec.

Fotografijo je posnel pripadnik 1. čete 10. MOTB Robert Cotič. Bralci nam fotografije zanimivih utrinkov iz vojaškega življenja lahko pošljete po elektronski pošti na naslov urednistvo.sv@mors.si. Prosimo vas, da avtorja fotografije navedete z imenom in priimkom ter z nekaj stavki opišete, kaj fotografija prikazuje.

Inštruktor prikazuje uporabo komandnega pulta za upravljanje robota.

Policisti in vojaški policisti na tečaju za bombne tehnike

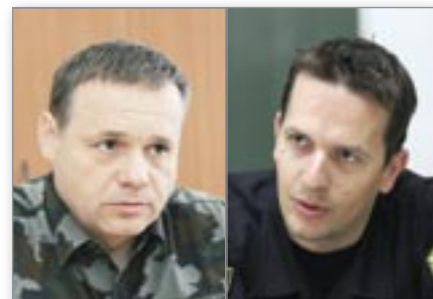
Specialna enota Generalne policijske uprave je skupaj s Slovensko vojsko organizirala tečaj za bombne tehnike, ki ga vodijo in izvajajo slovenski policisti, strokovnjaki za protibombno zaščito, pripadniki SV ali MO pa predavajo oziroma sodelujejo na praktičnem usposabljanju pri nekaterih vsebinah. Štirimesečnega tečaja se udeležuje 11 policistov iz Policije, šest je pripadnikov 17. BVP in eden iz LOGB, končali pa ga bodo junija s praktičnimi preizkusi. Prvič bodo na neformalnem srečanju obrambnih ministrov Nata, ki bo jeseni v Sloveniji, sodelovale mešane skupne izurjenih bombnih tehnikov iz Policije in vojaške policije. »S Policijo sodelujemo na več ravneh, kar je neprecenljive vrednosti, saj so policisti v Sloveniji edini partner, s katerim lahko sodelujemo po stroki in se med seboj tudi primerjamo,« je povedal poveljnik 17. BVP major Vojko Adamič.

Zahteven tečaj za bombne tehnike

V 17. BVP so pred tečajem opravili razpis in med prostovoljci izbrali najprimernejše. Pogoj je bil opravljen tečaj za bombne operaterje, na katerem se seznanijo z osnovami eksploziva in naprav ter se usposobijo za delo z rentgeni in detektorji za odkrivanje nevarnih sredstev. Bombni operaterji opravljajo delo na letališčih in v posebej varovanih stavbah. »Tečaj za bombne tehnike in delo sta zelo zahtevna. Pripadniki morajo biti psihofizično dobro pripravljene, zato so tečajniki izkušeni policisti, ki so v enoti že dalj časa. V 17. BVP vzpostavljajo četo specialistov, v kateri bodo v okviru enote za tehnično varovanje delovali tudi bombni tehnik. Glavni namen je, da bodo v njej zbrani pripadniki s specialističnim znanjem in opremo za delovanje v boju proti terorizmu, za varovanje pomembnih oseb, sestankov ter srečanj in tehnična zaščita pred napadi z nekonvencionalnimi sredstvi. Četa bo torej usposobljena za delovanje proti specialnim načinom ogrožanja delovanja SV ali države,« je pojasnil major Adamič.

Tečajniki se bodo usposobili za delo z neeksplozivnimi sredstvi in pridobili licence za prevoz

nevarnih snovi in za minerje, pri čemer so vsi certifikati državno veljavni. Po koncu tečaja morajo poznati kemične in fizikalne lastnosti eksploziva, načine vžiga eksploziva z različnimi vžigalniki, torej mehanskimi, elektronskimi, daljinsko vodnimi, in podobno. Poznati morajo tudi pirotehniko, fizične in kemične lastnosti vrst materialov, na katere lahko eksploziv učinkuje, ter pravilno ali najbolj ugodno postavljanje eksploziva. Vedeti morajo, kje se najbolj pogosto in učinkovito uporablja eksploziv, ter poznati kemična sredstva, ki

Major
Vojko Adamič

Višji policijski
inšpektor
Robert Kovše

Urjenje v prijemanju majhnih in občutljivih predmetov

Tečajnik s pomočjo kamere na robotu, s katere se slika prenaša na očala, usmerja delovanje robota.

se lahko kombinirajo z eksplozivom. Poleg tega morajo obvladati delo pri odkrivanju, razoroževanju in uničevanju neeksplozivnih naprav. »Bombni tehnik potrebuje za uspešno delo tudi znanje, ki ga imajo teroristi, zato znajo tečajniki izdelati improvizirano eksplozivno napravo, vedo, kje lahko dobijo dele, in podobno. Znanje je treba vedno dopolnjevati in spremljati spremembe na tem področju. V drugem delu tečaja čakajo slušatelje vsebine iz orožja za množično uničevanje, delo z eksplozivnimi napravami, standardnimi operativnimi postopki, ki so zasnovani tako, da zavarujejo bombnega tehnika pred učinkom eksplozivnih naprav, ogled kraja eksplozije in drugo. Tečaj bomo končali z enotedenskim praktičnim delom na primerih, ki bodo zasnovani po resničnih dogodkih. Na koncu je izpit,« je povedal višji policijski inšpektor Robert Kovše, ki je bil tudi vodja enote za protibombno zaščito.

Nova oprema

»Delo bombnih tehnikov se začne takrat, ko najdejo sumljiv predmet ali eksplozivno napravo ali ko že pride do eksplozije. Bombnih tehnikov ne pošiljamo ob vsakem anonimnem sporočilu o podtaknjenih bombah, saj so policisti usposobljeni za protibombne preglede in ocenjevanje groženj. Vsa-ko tako grožnjo obravnavamo resno. Na srečo pri nas ni delujoče teroristične skupine, je pa od 15 do 20 eksplozij na leto s kriminalnim ozadjem, vendar eksplozivne naprave niso namenjene škodovanju bombnim tehnikom, kot se to dogaja v tujini,« je pojasnil višji policijski inšpektor Kovše.

Na tečaju uporabljajo opremo Policije in vojaške policije. »Opremo smo kupili lani in letos. Zelo je podobna tisti, ki jo imajo v Policiji. Cilj namreč je, da bi bili bombni tehniki Policije in vojaške policije enako usposobljeni in bi delali s po-

Zadovoljni s tečajem

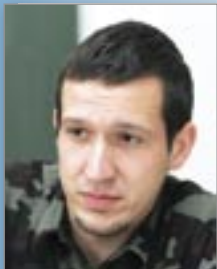
Zlatko Rizvič, policist, specialist potapljač: Eksplozivna sredstva so tudi pod vodo in jih je treba tam razminirati ali dvigniti na površje ter varno uničiti. S kamero lahko prenašamo sliko na kopno, tako da strokovnjaki s kopnega spremljajo dogajanje. Z njimi se lahko sporazumevamo, zato nas usmerjajo pri delu. Tečaj je kar zahteven, predvsem zato, ker nisem vajen sedenja v učilnici, treba pa si je tudi vzeti čas

za študij. Praktične izvedbe in primeri so mi bolj blizu, tudi protibombne preglede sem že izvajal. Zadovoljen sem s tečajem, saj sem spoznal nove kolege in si z njimi izmenjali izkušnje, sicer pa potapljači veliko sodelujemo s Slovensko vojsko v Ankaranu.

Roman Tkavc, policist: Opravil sem tečaj za bombnega operaterja, ki je pogoj za tečaj za bombnega tehnika. Operater je usposobljen, da prepozna napravo, ki bi lahko eksplodirala. Ponavadi zato dela na rentgenu na kontrolnih točkah, na primer na letališčih. Če kaj odkrije, pokliče bombne tehnike in mi se odločimo, kaj bomo naredili z napravo, operater pa mora znati oceniti, ali in kako je naprava nevarna.

Želel sem si, da bi to delal, saj me to področje zanima, zelo pa se veselim praktičnega dela na terenu.

Desetnik Uroš Frol, vojaški policist: Prijavil sem se na tečaj, ker je to zanimivo področje. Delamo s sodobno tehniko, poleg tega so vedno novosti. Tečaj je zahteven, na primer zakonodaja, toda to je podlaga za naše delo, zato jo moramo znati. Najprej obravnavamo teorijo, potem to preizkusimo še v praksi, sproti pa nas tudi preverjajo. Testi so kar zahtevni. Obdelali smo pirotehniko, minskoeksplozivna sredstva in operativne postopke pri uničevanju naprav. Znal bi deaktivirati bombo, bil pa sem tudi že na tečaju o neeksplozivnih ubojnih sredstvih na lgu, kjer smo to že delali. Pri tem delu so pomembni redna usposabljanja in izmenjava informacij med državami, da sledimo težnjam v terorističnem delovanju.

Desetnik Luka Dolničar, vojaški policist: Delam v vodu za varovanje oseb in kot bombni tehnik bom na primer skrbel za pregled vozil delegacij. Tečaj je zanimiv in menim, da se bomo naučili vse, da bomo svoje delo opravljali dobro. Teorija je zahtevna, precej je tudi prakse, toda na prave terene bomo šele šli. Opravil sem tečaj na lgu za pirotehniko in imam osnovno znanje, tu pa bom pridobil še dodatnega. Delo je zanimivo in med

seboj se dobro razumemo. Upam, da bomo veliko sodelovali s slovenskimi policisti in tako pridobivali izkušnje, ki so za naše delo pomembne.

dobno opremo. Tako bi lahko delali v mešanih ekipah, kar se bo letos tudi prvič zgodilo. Želim si, da bi v okviru zakonskih omejitev bombni tehniki iz VP pri takšnih aktivnostih tudi sicer sodelovali s Policijo, saj je pomembno, da pridobivajo izkušnje za svoje delo, torej da uporabljajo opremo in dopolnjujejo znanje,« je dejal major Adamič. Oprema obsega sredstva za odkrivanje tudi v nenavadnih in skritih prostorih, sredstva za identifikacijo eksplozivne

naprave ter robote, ki namesto človeka ravnajo z nevarno napravo, in vodne topove za uničevanje takih naprav. To je torej sodobna tehnika, ki je na voljo v svetu, da se eksplozivne naprave čim bolj varno in učinkovito onesposobijo.

Dobro sodelovanje Policije in vojaške policije

Sodelovanje s Policijo se krepi iz leta v leto. »S policijsko akademijo imamo več skupnih projektov in aktivnosti, na primer šolanje na višješolskem programu za pridobitev naziva višji policist ter pridobivanje in obnavljanje policijskih pooblastil vojaških policistov, poleg tega pa tudi krajše aktivnosti, na primer tečaj za varno vožnjo, tečaje za uporabo posebne opreme, sodelovanje s Šolo za službene pse in podobno. Tako sodelovanje je za nas zelo pomembno,« je dejal major Adamič. Višji policijski inšpektor Kovše je dodal, da imata tako Slovenska vojska kot Policija koristi od takega sodelovanja. »Taki tečajji so dragi in zahtevni. Tukaj smo dobili prostor in nekaj predavateljev. Upam, da se bodo vzpostavile pravne podlage, ki bi v določenih primerih omogočale sodelovanje vojaške policije na civilnem področju, kar bi koristilo Policiji in vojaški policiji.«

Valerija Šket Jarm
Foto: Bruno Toič

Tečajniki prek monitorja spremljajo gibanje robota za vogalom.

Policemen and military policemen on a bomb-technician training course

The Slovenian Armed Forces and the special police unit of the General Police Directorate have jointly organized a bomb-technician training course, led and performed by the members of the Slovenian Police, experts in anti-bomb protection, while the members of the SAF and Ministry of Defence are lecturing and/or participating in the practical training for some of the course subjects. The four-month course is attended by eleven policemen from the Slovenian Police, six members of the 17th Battalion of the Military Police, and one member of the Logistics Battalion; it will be concluded in June by the practical tests. At the ministerial meeting of NATO member countries, to be held in Autumn in Slovenia, for the first time also mixed groups of trained bomb technicians from the Slovenian Police and the Military Police will participate in the programme. "We cooperate with the Slovenian Police on various levels, which is extremely important because in Slovenia, besides us, the policemen are the only ones active in this field; such cooperation also provides opportunities to compare their skills with ours," said Major Vojko Adamič, Commander of the 17th Battalion of the Military Police.

V četrtek in petek, 4. ter 5. maja, je v slovenskih in mednarodnih vodah potekala kontrolno-taktična vaja Zaliv 2006, s katero so v 430. MOD preverili bojno pripravljenost posadke hitre patroljne ladje Ankaran 21. Kot je pojasnil vodja ocenjevalne skupine iz 430. MOD kapitan korvete Bojan Pištan, se je na vaji pokazalo, da je posadka ladje v celoti usposobljena za izvajanje taktičnih postopkov. Hkrati so se pokazale določene pomanjkljivosti, ki so povezane predvsem z logistično zagotovitvijo in premajhno formacijo za izvajanje daljših bojnih aktivnosti na morju.

Ladja Ankaran na vaji Zaliv 2006

V mednarodnih vodah izvedli bojno streljanje

Vsakoletna vaja Zaliv je namenjena preverjanju pridobljene stopnje usposobljenosti posadke patroljne ladje Ankaran po sprejemu naloge in izurjenosti izvajanja taktičnih postopkov posadke na ladji, morju ter v priobalnem pasu. Član ocenjevalne komisije 430. MOD in nekdanji poveljnik hitre patroljne ladje Ankaran poročnik fregate Bogomir Tomažič je povedal, da so prvi dan ocenjevali usposobljenost posadke za opravljanje nalog na vojaškem privezu, ki so vključevale postopke posadke ob povišanju stopnje bojne pripravljenosti in izvedbi varovanja. Posadka ladje Ankaran je nato vplula v mednarodne vode, kjer je izvedla bojno streljanje na plavajoče tarče z vso ladijsko oborožitvijo, in sicer topovoma kalibra 20 mm ter puškomitraljezoma kalibra 7,62 mm.

Preverili usposobljenost za opravljanje nalog na ladji

Drugi dan vaje so preverili pravilnost postopkov pri bojnem alarmu ponoči na sidrišču in izmik z njega ob diverzantskem vdoru manjšega plovila, vplutju v teritorialne vode, ob nadzoru slovenskega akvatorija, patroljiranju, nadzoru sumljivega plovila, protidiverzantskem delovanju ter zračni obrambi ob napadu, ki sta ga simulirali letali SV pilatus PC-9M. Poročnik fregate Tomažič je pojasnil, da je morala posadka svojo usposobljenost pokazati tudi pri opravljanju nalog na ladji, kot je ukrepanje pri okvari krmila, ob izbruhu požara v strojnici in prekrcavanju v reševalni čoln. Pri tem so usposobljenost oziroma izurjenost preverjali za opravljanje funkcionalnih

dolžnosti samostojno, v okviru bojne postaje, oddelka in voda.

Posadko bi bilo treba delno pomladiti

K uspešni izvedbi nalog na vaji je pripomoglo dejstvo, da posadka deluje skupaj že več let, zato opravljanje nalog poteka ustaljeno. Novi poveljnik ladje Ankaran poročnik korvete Andrej Pečar, ki je 25. aprila prevzel to dolžnost, je poudaril, da je

posadka svoje naloge na vaji opravila uspešno. »Z vidika doseganja večje motivacije in za bolj kakovostno opravljene naloge bi bilo treba posadko delno pomladiti z novim kadrom, za kar se mladi zanimajo. Pridobiti želimo mlad in izobražen kader s pomorske šole, ki že ima določeno znanje iz pomorstva,« je še dodal novi poveljnik ladje Ankaran, ki bo 1. avgusta praznovala jubilejno 10. obletnico krsta.

Ladja Ankaran namenjena nadzoru akvatorija

Hitra patroljna ladja Ankaran 21 sodi med plovila super dvora MK II. Plovilo je namenjeno opravljanju nalog nadzora v akvatoriju, za priobalno patroljiranje ter iskanje in reševanje na morju. Spodriv pri polni obremenitvi je 52 ton, dolžina 25 metrov, širina 5,6 metra in ugrez 1,1 metra. Pogon je dizelski in prenaša moč na ladijska vijaka, tako da je največja hitrost plovbe do 42 vozlov, kar ob hitrosti približno 25 vozlov omogoča avtonomnost plovbe približno 800 navtičnih milj. Senzorji na ladji so radar za opazovanje površja morja ter nočne opazovalne in namerilne naprave. Ladja Ankaran je oborožena z glavno oborožitvijo, univerzalnima topovima oerlikon kalibra 20 mm, od katerih je eden na premcu, drugi pa na krmu, puškomitraljeza kalibra 7,62 mm pa sta nameščena na obeh straneh poveljniškega mosta. Posadko ladje Ankaran sestavlja deset pripadnikov.

Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

Ladja Ankaran uporablja za zračno obrambo topa 20 mm na premcu in krmu.

Kapitan korvete
Bojan Pištan

Poročnik fregate
Bogomir Tomažič

Poročnik korvete
Andrej Pečar

On Friday, 5 May, the 430th Navy Division of the Slovenian Armed Forces finished the two-day tactical exercise "Bay 2006" (Zaliv 2006). The goal of the exercise was to establish the training status of the crew of the fast patrol-boat Ankaran 21 and the level of their skills in tactical procedures to be performed on the boat, at sea, and in the inshore belt. A three-member evaluation committee examined the competence of the crew members for the performance of functional duties (with regard to each individual and also with regard to groups forming a combat station, a squad, and a platoon). The main emphasis was on the correctness of the procedures to be performed in the following cases: a combat alert, entry into the territorial or international waters, surveillance of the Slovenian territorial waters, patrolling and preventing the incursion of smaller vessels, and anti-commando- and anti-aircraft operations. The crew of the patrol boat was proving its competence in the tasks connected with the following events: a rudder failure, a chemical/biological/radiological alarm, discovery of a man in the sea, surveillance of suspicious vessels, and fire on the boat.

Na Bohinjski Beli prvi pogodbeni rezervisti po TVSU

V sredo, 26. aprila, je na Bohinjski Beli prvih 13 pogodbenih pripadnikov rezervne sestave SV, ki še nimajo odsluženega vojaškega roka, končalo prvi enomesečni cikel usposabljanja po programu temeljnega vojaškostrokovnega usposabljanja (TVSU). Pripadniki so z MO sklenili pogodbo za sedem let. Prvo leto morajo opraviti TVSU, drugo leto pa še osnovno vojaškostrokovno usposabljanje (OVSU), s čimer pridobijo specialistično vojaško znanje za delo v enoti. Drugi enomesečni cikel TVSU bodo opravili julija, zadnjega pa novembra, ko jih čaka tudi večdnevno terensko usposabljanje in zaključno preverjanje usposobljenosti.

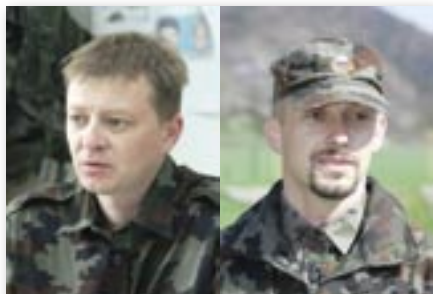
Prvo leto do osnovnega vojaškega znanja

Kandidati so 3. aprila z MO sklenili sedemletno pogodbo o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV. Skladno z uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV morajo pogodbeni pripadniki rezervne sestave prvo leto opraviti usposabljanje po TVSU, ki je po vsebini in dolžini enako TVSU za kandidate za poklicne vojake in pripadnike na prostovoljnem služenju vojaškega roka. Cilj programa je kandidate izuriti v vojaških veščinah za preživetje na bojišču in jih usposobiti za samostojno opravljanje temeljnih nalog vojaka posameznika v različnih vremenskih in terenskih razmerah ter doseči ustrezno raven psihofizične pripravljenosti. Kandidati se med TVSU izurijo v osnovnih taktičnih postopkih

posameznika v napadu in obrambi, za pravilno, usklajeno in hitro izvajanje postrojitenih postopkov, uporabo in vzdrževanje osebne oborožitve in vojaške opreme, RKBO, v postopkih utrjevanja in maskiranja, za postavljanje in vzdrževanje zvez ter dajanje prve pomoči poškodovanemu na terenu. Program TVSU je podlaga za nadaljnja vojaškostrokovna usposabljanja. Usposabljanje pogodbenih rezervistov po TVSU poteka trenutno v učni skupini Bohinjska Bela, razdeljeno pa je v tri sklope po mesec dni, s čimer se izogone težav

nam, ki bi jih pogodbeni rezervisti imeli pri delodajalcih zaradi daljše odsotnosti z dela. Kandidati pridejo prvi dan v mesecu na usposabljanje in so na usposabljanju od ponedeljka do petka, pri čemer se delovni dan se začne ob 7.30 in traja do 17. ure, potem so prosti. Med tednom imajo možnost bivanja v vojašnici, kar večina kandidatov tudi izkoristi, lahko pa gredo po končanem usposabljanju tudi domov in se naslednji dan vrnejo v vojašnico. Po končanem usposabljanju gredo ob petkih domov in se ob ponedeljkih ob 7.30 spet

Poročnik
Miloš Jenko

Višji vodnik
Boštjan Šorn

V pogodbeno rezervo zaradi zanimanja in denarja

Zoran Zorkovič: Za podpis pogodbe s SV sem se odločil, da koristno uporabim čas, ki ga imam na voljo med študijem gradbeništva. V Slovenski vojski sem videl tudi osebni izziv, da se preizkusim, ali mi to delo ustreza. Med tednom bivam v vojašnici, domov pa grem, če moram urediti osebne zadeve. Delo v Slovenski vojski me zanima, imam pa zadržek glede zaposlitve, ker vojak ne sme biti član političnih strank. Program usposabljanja mi je všeč, saj

so vsebine zelo uporabne tudi v civilnem življenju. Prvi teden je bil bolj uvajalen, zdaj pa postaja delo vsak dan bolj zanimivo, saj veliko časa preživimo v naravi. Pred usposabljanjem sem se tudi telesno pripravljaval, kar se pozna pri zdajšnjem delu. Večjih težav s prilagajanjem na vojaško življenje nisem imel, čeprav je to moj prvi stik z vojsko, drugače pa sem že bil na vojaškem sejmu v Gornji Radgoni. Z inštruktorji se dobro razumemo, saj pri delu upoštevajo, da smo prišli iz civilnega okolja.

Jernej Brelih: Za pogodbeno rezervo sem se odločil, ker me zanima, kako poteka delo v vojski, delno pa tudi zaradi denarja. Sem študent drugega letnika pravne fakultete in bom lahko študij nadaljeval, saj mi usposabljanje v treh enomesečnih ciklih omogoča, da bom lahko vmes nemoteno opravljal izpite na fakulteti. Usposabljanje poteka tako, kot sem pričakoval, zato bi se ponovno odločil za vključitev v pogodbeno rezervo. S telesno pripravljenostjo in

privajanjem na strožji red ter disciplino nisem imel težav. S kolegi se odlično razumemo, čeprav prihajamo iz vse Slovenije in se prej nismo poznali. Ko sem na usposabljanju, bivam v vojašnici kot drugi. V prostem času večinoma počivam, saj je usposabljanje precej naporno, in se pripravljam na nove naloge. O zaposlitvi v SV za zdaj še ne razmišljam.

Jurij Buh: »Zaposlen sem v tovarni Alpina v Žireh. Z delodajalcem sem imel na začetku nekaj težav, ker je težko sprejel mojo odločitev za vključitev v pogodbeno rezervo, zdaj pa so se stvari izboljšale. Vojska me že dolgo zanima, zato bom to priložnost izkoristil, da preizkusim, ali mi to delo ustreza, če bi se mogoče nekoč zaposlil v SV. Delno je k odločitvi za podpis pogodbe prispeval tudi denar, ki ga bom dobil vsak mesec za čas pripravljenosti in usposab-

ljanja. Program usposabljanja je zelo zanimiv, ker teh vsebin prej nisem poznal. Delo je intenzivno, saj moramo dosežati predpisane standarde, ki se ne razlikujejo od tistih za kandidate za poklicne pripadnike SV. Sem iz Gorenjske, zato dvakrat na teden prenočim doma, drugače pa izkoristim možnosti, ki nam jih ponujajo v vojašnici.«

vrnejo na usposabljanje. »Prvi mesec TVSU na začetku pouk večinoma poteka v učilnicah, potem je pa vedno več dela na terenu. Vsaj dva od petih dni na teden preživimo zunaj vojašnice oziroma na vojaškem poligonu. Zadnji mesec bomo odšli na enotedenski teren, med katerim bomo aktivnosti izvajali od jutra do večera. Pri tem bodo kandidati združili znanje, ki ga bodo kot pogodbeni rezervisti pridobili med prvim letom usposabljanja,« je pojasnil poveljnik učne skupine Bohinjska Bela poročnik Miloš Jenko. Kandidati med

TVSU vsak mesec opravijo 120 ur usposabljanja, od tega lahko manjkajo iz kakršnihkoli razlogov 24 ur, kar pomeni 20 odstotkov. Kdor manjka več, ne doseže pogoja za preverjanje ob koncu posameznega meseca, kar pomeni, da mora usposabljanje za ta mesec ponoviti.

Ob koncu TVSU zaključno preverjanje

Inštruktor v učni skupini višji vodnik Boštjan Šorn je pojasnil, da so kandidati podobno kot vojaki na prostovoljnem služenju motivirani za delo, tako da z njimi nimajo težav. »Pridejo iz civilnega okolja, zato so nekateri malo slabše telesno pripravljani, vendar z redno telesno vadbo in drugimi dnevnimi aktivnostmi vsak dan pridobivajo telesno kondicijo. Poleg tega smo jim naročili, da se doma čim več ukvarjajo s športom, s čimer se bodo izognili težavam, ko se bodo po dveh mesecih spet vrnili na usposabljanje v enoto,« je še dodal višji vodnik Šorn. Preverjanje usposobljenosti kandidatov poteka sproti, pri čemer inštruktorji ocenjujejo predvsem pravilnost postopkov in hitrost dela. Ob koncu TVSU morajo kandidati uspešno opraviti tudi zaključno preverjanje, ki je podlaga za napotitev na OVSU.

Drugo leto do specialističnega znanja

Drugo leto pogodbenega razmerja kandidati opravijo osnovno vojaškostrokovno usposabljanje, med katerim si pridobijo specialistično vojaško znanje in se usposobijo za opravljanje določene vojaške evidenčne dolžnosti. Pri izbiri kandidatov za posamezne VED-e oziroma napotitve v enote, ki se popolnujejo s pogodbenimi rezervisti, se upoštevajo potrebe SV in želje kandidatov. Pogodbenega pripadnika rezervne sestave, ki ni odslužil vojaškega roka, se imenuje na formacijsko dolžnost po opravljenem TVSU. Po končanem TVSU in OVSU so pravice ter obveznosti pogodbenih rezervistov enake kot za pogodbene pripadnike SV, ki podpišejo pogodbo za pet let. Prvi dve leti so pri njih razlike le v višini nadomestila za pripravljenost, saj želijo v SV tako pogodbene rezerviste spodbuditi, da čim prej uspešno opravijo TVSU in OVSU. Vsak pogodbeni rezervist SV za dneve, ko ni na usposabljanju oziroma ne opravlja vojaške službe, dobi denarno nadomestilo za pripravljenost, ki je, dokler ne konča TVSU oziroma OVSU, manjše. Pogodbeni pripadniki, ki so z MO sklenili sedemletne pogodbe, bodo prvo leto dobili približno 170.000 tolarjev plačila za usposabljanje in pripravljenost. Pogodbeni rezervisti za čas usposabljanja, ko bi morali delati, dobivajo tudi nadomestilo plače, nezaposleni pa še denarno nadomestilo za vsak dan usposabljanja. Med usposabljanjem so tudi nezgodno zavarovani in upravičeni do povračila potnih stroškov za prihod na usposabljanje ter odhod z njega. Pripadniki pogodbene rezerve, ki so uspešno končali TVSU in OVSU, se v naslednjih petih letih trajanja pogodbe usposabljujejo po načrtu usposabljanja pogodbenih pripadnikov rezervne sestave vojnih enot, v katero je pogodbeni pripadnik rezervne sestave razporejen.

Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

On Wednesday, 26 April, in Bohinjska Bela the first group of 13 members of the SAF contractual reserve force, who have not done their military service, finished the first one-month training course according to the programme of the fundamental-level military specialist-training (TVSU). The servicemen have signed 7-year contracts with the Ministry of Defence. In the first year, they must finish the TVSU-level training course, and in the second year training course of the next higher level (OVSU); this way, they will have learned the specialist military skills necessary for working in a unit. They will attend the second one-month TVSU-level training-course in July, and the last one in November, when they will also have to pass the final qualification test in the field.

Dnevnik Natalije in Harisa (5. del)

Sreda, 19. april

Haris: Delo v nočni izmeni poteka na dveh dodatnih opazovalnicah, podnevi pa le na opazovalnici, ki je usmerjena proti letališču. Na tej opazovalnici delo poteka 24 ur, opravljamo pa ga izmenično z italijanskimi vojaki. Ponoči je na opazovalnici nekoliko bolj zahtevno, ker lahko okolico opazuješ skoraj samo z nočnogledom, tako da je vidljivost bistveno slabša kot podnevi. Do zdaj na tej dolžnosti ni bilo večjih posebnosti, toda zavedamo se, da smo na nevarnem območju, zato moramo svoje delo opravljati zelo natančno, ker nikoli ne veš, kako hitro se bo položaj v tej nepredvidljivi državi poslabšal.

Četrtek, 20. april

Natalija: Imela sem prost dan, vendar sem varovala prizorišče predaje dolžnosti poveljnika italijanskega dela baze. Do zdaj je to nalogo opravljal Maurizio Cocciolone, ki je že dobil bronasto medaljo načelnika Generalštaba SV za sodelovanje in prijateljstvo.

Petek, 21. april

Natalija: Danes sem se počutila, kot da bi me povozil vlak. Imela sem namreč visoko vročino, tako da sem se morala nekajkrat preobleči. Eden redkih, ki me je obiskal, je bil kaplan. Lepo, vendar sem se malo zamislila. Celo pošalil se je, ali potrebujem zadnje maziljenje. Sem pa res morala slabo izgledati.

Nedelja, 23. april

Natalija: Še vedno mi ni bilo bolje in sem imela visoko temperaturo, zato sem bila danes na prvem obisku v role 1, ki ga vodijo italijanski zdravniki. Malo dlje je trajalo, da smo se lahko zmenili, kaj me boli. Bolj ali manj smo se pogovarjali v zelo slabi angleščini in s slovarjem, najbolje pa smo se razumeli kar z rokami.

Haris: Začeli smo spoznavati, kakšna je prava afganistanska vročina, kajti tukaj je dnevna temperatura vsak dan za kakšno stopinjo višja in noči vedno bolj tople. Trenutno je zaradi vročine najbolj hudo delati na kontrolni točki, kjer vojaki večino svoje izmene opravljamo dolžnost na soncu. Tudi vode popijemo precej več kot prejšnje dni, saj bi drugače lahko prišlo do dehidracije. Zavedamo se, da je to šele začetek vročine in da pravo poletje še prihaja. Naši iznajdljivi vojaki so na kontrolni točki z maskirno mrežo naredili nekaj sence, tako da se lahko izmenično za kakšno minuto umaknemo s sonca in spijemo malo vode. Te je za zdaj še dovolj in vsaj s tem nimamo težav.

Petek, 28. april

Natalija: Zjutraj me je prebudil zvok trobente iz postrojitenega prostora. Začelo se je namreč žalovanje za italijanskimi vojaki, ki so umrli v eksploziji v Iraku. V znak žalovanja so na pol droga spustili vse tri zastave v naši bazi, in sicer italijansko, špansko ter slovensko.

Sobota, 29. april

Natalija: Zadnje dni nisem več zdržala v postelji, zato sem že iskala delo in šla malo iz šotora. Delala sem na opazovalnici, kjer so se pojavili kamelji pajki. So me že prej moji prijazni sodelavci hoteli malo prestrašiti, vendar ni bilo tako hudo.

Nedelja, 30. april

Natalija: Danes je bil po dolgem času spet bazar, saj ga zaradi samomorilskega napada v Heratu mesec dni ni bilo. Pred kosilom sva šli z Uršo pogledat, če je kaj zanimivega. Sva poskusili tudi

malo barantati, tako da je bilo prav neverjetno, da sva lahko cene znižali tudi do polovice, kar je bilo zelo zanimivo.

Ponedeljek, 1. maj

Haris: Tokrat je praznik dela minil brez prostega dneva in praznovanja, kot je to v navadi v Sloveniji. Dan je potekal delovno kot tudi drugi dnevi na misiji. Bil sem na dolžnosti v spremstvu konvoja z voznikom hummerja, poveljnikom in italijanskimi kolegi. Dvakrat smo imeli spremstvo v PRT, kjer so po samomorilskem napadu povečali varovanje pred vhomom z betonskimi ovirami na cesti in dodatnim fizičnim varovanjem. PRT je precej izpostavljen kraj za napade, saj je v Heratu, v njem pa sta nastanjena tudi pripadnika Isafa SICON 5.

Torek, 2. maj

Natalija: Z Uršo sva se morali nepričakovano preseliti. Še dobro, da sva bili podnevi prosti, da sva pomagali tudi pri prestavljanju šotora. Jaz sem sicer zvečer delala, vendar sva bili do takrat že na drugem kraju. Človek bi lahko v šali rekel, da so naju selili skupaj s hišo. Na kraju, kjer sva bili prej, bo namreč novo gradbišče. Zdaj bo to že tretje gradbišče v slovenskem in italijanskem delu baze. To pomeni, da bo prišlo še več delavcev in da se bo baza počasi malo posodobila, saj se bo v našo bazo prestavilo poveljstvo Isafa iz PRT, ki ima trenutno sedež v Heratu.

Drugi del dnevnika pripadnika SV z Natove misije NMT-1 v Iraku bomo objavili v naslednji številki revije.

Zakaj vojne v Afriki? (2. del)

Gospodarji vojne in afriške države

Gospodarji vojne ali tako imenovani warlordi, ki prevzamejo oblast v državi s pomočjo paravojaških struktur in milic, niso sposobni oblikovati državnega aparata vsaj zaradi dveh razlogov. Prvega je treba iskati v velikem nezaupanju do takšnih ustanov, kar vodi v poskus samostojnega vladanja, drugi pa je želja državnega vodje po čim bolj nepreglednem upravljanju države, kar mu omogoča uresničitev lastnih interesov in ne ukrepov, nujnih za obstoj in razvoj države, ki jo posameznik vodi. Bistvena značilnost načina vodenja držav (nekdanjih) gospodarjev vojne je tudi nepripravljenost za gospodarski razvoj. Reno (1999: 57) ugotavlja, da je lahko oblikovanje trdnega sloja gospodarstvenikov in imetnikov kapitala v državi negativen dejavnik za nadaljnjo vladavino diktatorja, saj jo v teh strukturah oblikujejo nasprotniki diktatur, ki so poleg tega sposobni organizirati svoje strukture za morebitne spopade.

Poleg tega se je treba zavedati zelo velike dostopnosti do orožja, kar je v številnih primerih ostanek kolonizacije ali bipolarne razdelitve sveta. V prvem primeru je državam kolonizatoricam z zavestnim podpiranjem določene etnične skupine uspelo vzdrževati svojo oblast in nadzor na svojih kolonialnih območjih. Matične države so zagotavljale finančno pomoč in vso vojaško infrastrukturo izbrani etnični skupnosti. V desetletjih takšnega vzdrževanja oblasti na kolonialnih ozemljih je

Čeprav se število meddržavnih spopadov v svetu po letu 1995 zmanjšuje, to za afriško celino ne velja. Kot je avtor prispevka zapisal v prvem delu članka, je zaskrbljujoče predvsem povečanje obrambnih izdatkov in števila vojakov podsaharske Afrike. Med razlogi za spopade v Afriki poznavalci najpogosteje navajajo dekolonizacijo, ki jo je avtor v prejšnji številki podrobneje razčlenil. Tokrat predstavlja tudi demografske vplive in vpliv razpoložljivosti naravnih virov na spopade.

vse bolj prihajalo do postopne erozije nadzora nad orožjem. Drugi razlog razširjenosti orožja na afriški celini je posledica hladne vojne.

Nekdanje kolonizatorke so sodelovale pri oblikovanju novih političnih struktur na celini in si zagotavljale posredni vpliv. Pogosto je bilo to doseženo s tako imenovanimi umazanimi vojnami oziroma podpiranjem uporniških skupin, ki so s svojim delovanjem destabilizirale nenaklonjene politične strukture. Zato sta se v večini afriških držav, in sicer predvsem na podsaharskem območju, oblikovali vsaj dve opciji, ki si poskušata zagotoviti oblast v državi.

Vsakršno izmenjavanje na oblasti praviloma vodi v vojne (Herbst, 2000: 53). Demokratičnih vzvodov, kot so na primer volitve, se manjšinska stran v konfliktu izogiba. Možnost za vodenje države vidi predvsem v oboroženem spopadu in zmagi na bojišču. Vladajoča elita tako ne temelji na legalnih, še manj pa na legitimnih podlagah, tako da je tarča nasprotne strani in lastne politike. Takšno oblikovanje politike v državi sčasoma vodi v običajno obliko nasilnega prevzemanja oblasti in s tem v postopno, vendar zanesljivo oddaljevanje od najbolj temeljnih vzvodov demokracije. Hkrati sprejemanje nasilja razvrednoti vsebino pojma človekove pravice. Že v naslednjem koraku se vrednoto človekovega življenja in svobodnin največkrat izključi ter nadomesti z najbolj krvavimi zločini, mobilizacijo in spreminjanjem otrok v vojaške ter končno genocid. Makiavelizacija spopadov

na afriški celini in neizbiranje sredstev, predvsem pa ne resursov pri vzdrževanju vojaških spopadov vodita v popolno izčrpavanje vseh virov, ki jih ima država. Poljedelstvo in živinoreja sta v vojaških spopadih najbolj ranljiva, po drugi strani pa jima ne uspe ustvarjati velikih kmetijskih presežkov, zato so afriške države začele vojne financirati s pomočjo črpanja naravnih virov, kot so nafta, dragi kamni, drage in barvne kovine ter les.

Naravna bogastva kot vir vojn

Vladajočim elitam ni uspelo zagotoviti izvajanja oblasti, zato je predvsem vprašljiv nadzor nad ustanovami moči, kot sta vojska in policija, saj tudi same ne morejo izkoristiti omenjenih virov. Zato vsaka stran izkorišča naravno bogastvo v državi za vzdrževanje vojaških formacij in skupin. Vprašanje državljanjskih vojn je aktualno na območjih, na katerih so naravni viri, za katere se oborožene skupine največkrat spopadajo. Nadzorovanje teh virov omogoča vladanje političnim elitam, po drugi strani pa pripadnikom gverilskih gibanj njihovo financiranje. Takšen je primer v Angoli, kjer si je s pomočjo ilegalnega izkopavanja diamantov paravojaško in revolucionarno gibanje Unita zagotovilo stalen vir dohodka za boj proti oblastem. Oboroženi spopadi, v katerih je umrlo več kot 200.000 ljudi, so temeljili na ilegalni trgovini z diamanti, s katerimi si je Unita od leta 1992 do 1998 pridobila 3,72 milijarde dolarjev. Takšna trgovina je bila tako velika težava, da je VS OZN leta 1993 sprejel posebno resolucijo št. 864, s katero je prepovedal vsakršno trgovanje z diamanti iz Angole, ki nimajo uradnega žiga angolskih oblasti. Prav tako je bil v Angolo prepovedan izvoz kakršnega koli rudarskega orodja. Podobni dogodki se vrstijo v Demokratični republiki Kongo, kjer se mednarodna skupnost sicer zaveda zlorab pri izkoriščanju diamantov in njihovi prodaji na črnem trgu, vendar se zaradi interesa pomembnih trgovinskih koncernov še ni odločila za embargo (Dietrich, 2001: 15–18).

Zaradi izkoriščanja omenjenih naravnih virov analize gospodarskega stanja v afriških državah, kjer poteka državljanjska vojna, prikazujejo gospodarsko rast. To je predvsem statističen podatek, ki ne pove, za kakšne namene se porabi pridobljeni denar. Čeprav podatki o notranji razporeditvi denarja oziroma strukturah proračunov afriških držav ponavadi niso dostopni in pogosto verodostojni, lahko predvidevamo, da se med državljanjsko vojno denar porablja predvsem za vzdrževanje visoke pripravljenosti nacionalnovarnostnega sistema. Poleg tega velik delež ustvarjenega kapitala zaradi obsežnega črnega trga niti ni prikazan, kar ne moti obstoječe oblasti in upornikov. Poleg tega se z rudami bogate afriške države odločajo za prodajo in izvoz surovin. Dodane vrednosti ni, zato so dobički izvoznikov sorazmerno nizki, država posredno ne razvija gospodarstva, kar vodi v neposredno odvisnost držav izvoznic od gibanja cen na svetovnem tržišču in še bolj od posameznih koncernov, ki so njihovi kupci. Zato se samo po sebi zastavlja morda paradoksalno vprašanje, ali je mogoče pričakovati razvoj demokracije in gospodarstva v

državah z veliko rudnega bogastva. Prav ironično so prebivalci podsaharskih držav žrtve svojih naravnih virov.

Demografski razlogi za vojne v Afriki

Po analizah demografov Cincotte in Engelmana (2003: 23–44) se trenutno stanje na afriški celini predvsem z vidika zagotavljanja miru in varnosti ne bo bistveno spremenilo. Pri dokazovanju tega dejstva se opirata predvsem na tako imenovane stresne dejavnike, razdeljene v štiri skupine:

- starostna in spolna struktura prebivalstva: demografske analize so namreč potrdile neposredno medsebojno odvisnost med deležem mladega prebivalstva, življenjskim standardom in pojavom državljanjskih vojn. Pri tem so najbolj pomembna kategorija prebivalcev mladi odrasli moški med 15 in 29 letom. Ta prebivalstvena skupina je v državah v razvoju najbolj izpostavljena brezposelnosti in si hkrati najbolj želi lastne samostojnosti, verifikiranje lastne identitete, določevanje svojega mesta v socialni hierarhiji posamezne družbe in lastne družine. Sociološke raziskave ugotavljajo, da je kar 90 odstotkov aretacij zaradi umorov v omenjeni starostni skupini moškega prebivalstva. Posledično je možnost državljanjske vojne v državah z več kot 40 odstotki prebivalstva v starostni skupini med 19 in 29 leti 2,3-krat večja kot v vseh drugih državah;
- (pre)hitra urbanizacija: število urbanega prebivalstva držav v razvoju se je zelo hitro povečalo. Leta 1950 je v mestih živelo 300 milijonov prebivalcev, leta 2003 pa jih je bilo že več kot dve milijardi. Mesta so zanimiva predvsem za mlado prebivalstvo, zato se tu koncentrirajo tudi že omenjeni spremljajoči dejavniki, zaradi katerih se začenejo morebitni spopadi. Tako je v državah, ki imajo

povprečno letno rast urbanega prebivalstva več kot štiri odstotke, dvakrat večja verjetnost državljanske vojne;

- zagotovitev obdelovalnih površin in pitne vode: sicer demografi pogosto vsaj deloma zapostavljajo ta dejavnik zaradi možnosti trgovine in delne nevtralizacije dejavnika, vendar je ta bistveno bolj opazen v državah, v katerih je proizvodnja drugih gospodarskih dejavnosti tako majhna, da ne omogoča uvoza oziroma tržne menjave. Države, ki imajo manj kot 0,07 ha in manj kot 1000 m³ vode na prebivalca na leto, so 1,5-krat bolj izpostavljene verjetnosti državljanske vojne kot tiste, ki takšnih naravnih omejitev ne poznajo;
- razširjenost aidsa oziroma okuženih z virusom HIV in visoka stopnja infantilne smrtnosti (umrljivost dojenčkov): v obeh primerih je najbolj prizadet reproduktivni in produktivni del prebivalstva določene države. Države, v katerih je najvišja stopnja obolelih za aidsom, in sicer Botswana, Zimbabve, Namibija, Zambija, JAR, Lesoto in Svazi, na leto izgubijo od 10 do 18 odstotkov najbolj vitalnega dela prebivalstva¹. Številna podjetja v JAR so bila prisiljena uvesti poseben tako imenovani davek na aids, s katerim zagotavljajo plačilo velike odsotnosti z dela (zdravljenje), bistveno več dražjih zdravstvenih posegov in več pogrebov. Ocena verjetnosti vpliva tega dejavnika na izbruh državljanske vojne ni mogoča, ker šele poteka akumulacija okuženih in s tem morebitnih posledic. Kljub temu je jasno, da ta dejavnik deluje zelo destabilizacijsko, saj neposredno siromaši državo, povečuje socialne razlike (največkrat so z aidsom okužene točno določene skupine prebivalstva posamezne države) in povečuje nezadovoljstvo državljanov.

Če strnemo vse omenjene stresne dejavnike, ugotovimo, da je subsaharska Afrika najbolj izpostavljena², zato je bilo že v preteklosti tam zelo veliko državljanskih in meddržavnih vojn. Če k temu prištejemo še verske spore, veliko kolonialno breme in različne oblike neokolonizma, je tudi prihodnost zelo slaba. Geopolitiki opozarjajo na najhitreje naraščajoče število prebivalstva prav v predelu podsaharske Afrike, kjer živi približno tisoč etničnih in verskih skupin, poleg tega so najbolj gospodarsko razvite države za 18 držav sprejele odpis dolga, kljub temu pa regija ustvari komaj malo večji dohodek kot Belgija (Cohen, 2005: 378). Na afriški celini bodo tudi v prihodnje potekale različne oblike vojaških spopadov. Bistveno vprašanje je, kdo oziroma kateri organizaciji bo predvsem na področju preventive in tudi kurative uspelo oblikovati vsaj deloma učinkovite mehanizme.

Kako reševati spopade v Afriki?

Na podlagi le nekaterih dejavnikov, ki so in bodo tudi v prihodnosti vplivali na razmere v afriških državah, je povsem jasno, da se notranjdržavni in meddržavni spopadi sami ne bodo rešili. Z veliko verjetnostjo je mogoče napovedati nadaljnje spopade in trpljenje civilnega prebivalstva. Pomoč mednarodne skupnosti bo nujna, vendar bo morala biti bistveno bolj usklajena in predvsem bolj učinkovita. OZN, ki sicer velja za edino svetovno organizacijo z najbolj izpopolnjenim sistemom za preprečevanje, upravljanje in odpravljanje spopadov, si je na afriški celini pridobil največ slabih izkušenj. Primeri nemoči organizacije v Ruandi, Somaliji in drugod, kažejo odnos veselih, stalnih članic

Varnostnega sveta, da razmer v Afriki. Bolj malo verjetno je, da se bo OZN pod določili VII. poglavja UL kmalu zavzel v afriškem sporu, saj za takšno odločitev ni osnovnega soglasja veselih. Pričakovati je večjo zavzetost Afriške unije (AU), ki se poleg notranjih nesoglasij, saj vse države članice ne podpirajo intervencij AU, ukvarja z izjemnim pomanjkanjem sredstev in infrastrukture za oblikovanje učinkovitih sil za morebitno posredovanje. Kljub temu se AU aktivno v obliki preventivne diplomacije vključuje v skoraj vse spore na afriški celini. Pozabiti ne smemo vsaj za zdaj poskusa oblikovanja skupnih vojaških enot za morebitno posredovanje na konfliktnih območjih. Leta 2000 je Afriška unija že izvedla prvo mirovno misijo v Burundiju, od leta 2003 pa so pripadniki AU nameščeni tudi v sudanski pokrajini Darfur. Izkušnji sicer nista dosegli zelenih ciljev, saj bi misiji potrebovali izrazito mednarodno podporo OZN, Nata in EU. Pomembno je bilo dejstvo, da bo uspešnost reševanja spopadov v Afriki in morebitnega vojaškega posredovanja

neposredno odvisna od regionalnih sil, torej Nigerije, JAR, Egipta, Kenije, Gane itn., ki sodijo med stabilnejše države in imajo denar, vojaške zmogljivosti ter predvsem moralni kapital. Vseeno bo treba prizadevanja AU tudi v prihodnje odločno podpreti, ker je za reševanje sporov v Afriki nujno spodbuditi afriške države. Opozoriti je treba na odgovornost slehernega pri oblikovanju pogojev za trajnejši mir in varnost. To sta temeljna pogoja za gospodarski, družbeni in socialni razvoj trenutno najbolj revne celine na svetu. Mednarodna skupnost bo morala temeljito razmisliti, katere oblike pomoči, predvsem pa komu jo bo zagotavljala tudi v prihodnje. Največkrat humanitarne pomoči ne dobijo tisti, ki jo najbolj potrebujejo, hkrati pa se z njo prevečkrat okoriščajo paravojaške uporniške skupine ali diktatorji.

Doc. dr. Vladimir Prebilič

Viri:

- Cincotta, Richard, Engelman, Robert (2003): The Security Demographic: Population and Civil Conflict after the Cold War, Population Action International, Washington.
- Reno, William (1999): Warlord Politics and African States, Lynne Rienner Publishers, London.
- Dietrich, Christian (2001): Blood Diamonds, African Security Review, let. 10, št. 3, 15–26.
- Herbst, Jeffrey (2000): States and Power in Africa: Comparative Lessons in Authority and Control, Princeton University Press, Princeton.
- Cohen, Bernard (2003): Geopolitics of the World System, Rowan & Littlefield Publishers, Inc., Oxford, 359-397.

¹ Gospodarsko razvite države izgubijo približno odstotek za delo sposobnega prebivalstva vsakih pet let, države v dolgoletnih državljanskih vojnah, kot je na primer Sudan, pa so izgubile približno štiri odstotke za delo sposobnega prebivalstva (Cincotta in Engelman, 2003: 63).

² V naslednjih državah je zelo velika verjetnost (približno 40 odstotkov), da se bo v desetih letih zgodila državljanska vojna: Burkina Faso, Burundi, Komori, DR Kongo, Eritreja, Etiopija, Gambija, Kenija, Liverija, Madagaskar, Malavi, Mavretanija, Ruanda, Sierra Leone, Somalija in Tanzanija (Cincotta in Engelman, 2003: 74).

After 1995, the number of international conflicts in the world has decreased, however, this does not apply to the African continent. As the author mentioned in the first part of the article, worrisome is primarily the growth of the defence expenditures and of the number of soldiers in Subsahara Africa. Among the reasons for the fights in Africa, experts most frequently cite the decolonization process, analyzed by the author in the previous edition of the magazine. This time, he describes how also the demographic factors and the availability of natural resources influence the fights.

Letališče Cerklje ob Krki – na poti v prihodnost

Slovenija ima kljub svoji majhnosti precej razvito letališko infrastrukturo. Poleg ljubljanskega in mariborskega letališča, ki oskrbujeta večino potniških in tovornih letal, je portoroško letališče povečalo svoje zmogljivosti za oskrbo letal manjših zmogljivosti. Tudi veliko drugih manjših in športnih letališč ponuja možnosti za raznovrsten razvoj. Poleg navedenih je vse bolj pomembno edino slovensko vojaško letališče v Cerkljah ob Krki.

Nastanek vojaškega letališča v Cerkljah ob Krki sega v čas Kraljevine Jugoslavije leta 1938, med drugo svetovno vojno pa ga je uporabljalo nemško vojaško letalstvo. Po vojni obnovljeno je bilo do leta 1991 namenjeno takratnemu jugoslovanskemu vojaškemu letalstvu, ki so ga že prvega dne vojne za samostojno Slovenijo uspešno pregnale mine iz minometov enot Teritorialne obrambe pri Mrzlavi vasi. Na pomen letališča kot vojaškega objekta kaže tudi skupna prisega pripadnikov Teritorialne obrambe RS novembra 1991. V začetku je na letališču potekalo urjenje za potrebe TO RS. S povečanjem števila zrakoplovov v Slovenski vojski in z oblikovanjem enot vojaškega letalstva in zračne obrambe (VLZO) Slovenske vojske so ga po letu 1995 večinoma

uporabljale te enote, na njem pa je potekala tudi mednarodna vojaška vaja v okviru Partnerstva za mir Cooperative Adventure Exchange leta 1998. Ugodna lega letališča in razmeroma dobri pogoji so omogočali letenje različnih vrst letal, tudi nadzvočnih, vendar je bila zaradi doktrine uporabe nekdanjega JVLZO infrastruktura prilagojena letalskim silam za izvajanje podpore. Na precej bogati površini letališča s približno 375 hektari, z letališko površino približno 235 hektarov in vzletno-pristajalno stezo, dolgo 2500 in široko 50 metrov, potekajo poleg letalske podpore tudi druge dejavnosti, predvsem gospodarske. Letališče Cerklje ob Krki ima dobre pogoje, da se zaradi svoje ugodne lege in dolgoletne umeščenosti v okolje aktivno vključi v razvoj regije. Poleg neposrednih dnevnih potreb lahko pričakujemo posledične koristi za lokalne skupnosti, od delovnih mest do turizma. Seveda bo imela veliko korist tudi Slovenska vojska, saj bo aktivno uporabljala infrastrukturo, ki je že zdaj vredna veliko desetih milijonov evrov. Resnost zavedanja Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske o pomenu letališča se kaže v delovanju projektne skupine za izvedbo programa investicij na letališču Cerklje. Predvidena je tudi občasna uporaba letališča za transportno podporo operacij, ki bi jih načrtoval Nato, v ta namen pa je predvidena določena vsota denarja za nekatere naložbe. Temeljna zahteva prihodnjih uporabnikov tega letališča je zagotovitev popol-

ne varnosti pri njegovi uporabi, za to pa bo treba vgraditi ustrezne navigacijske in druge naprave, ki bodo omogočale varno pristajanje, vzletanje in letenje zrakoplovov vseh vrst. Seveda je tu še veliko drugih, običajno nevidnih dejavnosti, služb in oskrb, brez katerih sodobno letališče, kakršno bo tudi v Cerkljah ob Krki, ne more delovati. Med njimi so tako kontrola letenja, letalsko-tehnična služba in druge, vse do košnje trave ter odganjanja ptic in divjadi. To kaže na to, da bo na letališču kar živahno, saj bo treba pripraviti na dan več kot tisoč obrokov hrane. Posebna pozornost bo namenjena varnosti letališča v vseh njenih dimenzijah tudi z ustreznim orožjem zračne obrambe v sistemu Natove integrirane zračne obrambe. Letalska baza na tem letališču bo tako postala ena najzahtevnejših enot Slovenske vojske. Pričakovati je, da bo letališče postalo osrednji del vseh zmogljivosti VLZO Slovenske vojske, sem pa sodijo zmogljivosti vojaškega letalskega šolstva, letalske in helikopterske zmogljivosti ter zračna obramba. Verjetno bo letališče Cerklje postalo vstopno oziroma izstopno letališče pri izvajanju pogodbe o odprtih zračnih prostorih, kar pomeni nenehno pripravljenost za sprejem opazovalnih letal držav pogodbenic. Republika Slovenija je to letališče opredelila kot element podpore drugim državam članicam Nata pri izvajanju skupnih operacij. To je sicer tudi eden od pomembnih dejavnikov za celovito izvedbo naložb. Po koncu

naložb, verjetno ne pred letom 2010, bosta letališče in njegova letalska baza sposobna izvajati podporo enotam VLZO Slovenske vojske in sprejem ter oskrbo ustreznih enot zavezniškega letalstva (eskadrilja večnamenskih letal ali manjša skupina velikih transportnih letal) ali začasno oskrbo bojne skupine. Pričakovati je zanimivo in intenzivno delo, kar bo najbolje povrnilo vložen denar.

Za pripadnike Slovenske vojske bo letališče v Cerkljah ob Krki pomembna pridobitev. Prostornost bo omogočala različne vadbene aktivnosti, poleg tega bo povezano v najsodobnejše tehnološke tokove na veliko področjih. To so predvsem informacijsko-komunikacijske povezave, vzdrževanje visoko zahtevne letalske, radarske in raketne opreme, zahtevna transportna tehnologija, visoka zahtevnost za vzdrževanje varnosti, srečevanje s predstavniki drugih držav in podobno. Lahko bo prevzelo tudi večino vojaških protokolarnih dejavnosti, kar bo posebno koristno pri organizaciji večjih Natovih vojaških srečanj, tako da bo v marsičem tudi promotor slovenskih zmoglosti. V preteklosti so na tem letališču že potekali omenjena velika vaja Cooperative Adventure Exchange, letalski mitingi (še posebno obsežen leta 2000), letalska srečanja, mednarodne vaje iskanja in reševanja ter proslave Slovenske vojske. Te aktivnosti, še posebno letalski mitingi, so dobra priložnost za promocijo raznovrstnih dejavnosti. Poleg predstavitev dogajanja in dosežkov v Slovenski vojski so to dobre priložnosti za predstavitve drugih področij slovenske družbe, in sicer inovativne, gospodarske, šolske, turistične ter druge dejavnosti. Pri tem je treba opozoriti na pripravljenost regije za organiziran nastop, ki bo vključeval povabilo zunanjim sodelavcem, organizacijo srečanj in okroglih miz ter podobno.

Ob navedenem vojaškem razvoju je letališče Cerklje tudi dobra priložnost za gospodarstvo regije in širše, pri tem pa niso mišljena le nova delovna

mesta in pričakovani prihodek terciarnega sektorja. Najbolje bi bilo, če bi se združili (predvsem) gospodarski dejavniki regije in ugotovili skupen interes. V preteklih letih je že bilo nekaj razmišljanj o pomenu letališča v Cerkljah ob Krki za gospodarstvo, vendar je treba poudariti, da morajo zainteresirani gospodarski subjekti pripraviti tudi investicijski program. Dejstvo je, da vojaški del ureditve letališča že poteka. Pri tem je treba vedeti, da so naloge projektne skupine določene za konkretne vojaške potrebe in finančni viri. Zato ni realno pričakovati, da bi lahko (mimogrede) razmišljala o možnostih uporabe letališča za morebitne druge, predvsem gospodarske dejavnike. Gospodarstveniki so večkrat poudarjali željo in potrebo po vključitvi letališča v gospodarski razvoj regije. Podpisani so bili tudi dokumenti o teh namerah. Zdaj je najboljša priložnost, da zainteresirani dejavniki ugotovijo potrebe, ki pa niso le v pravici do (so)uporabe letališke infrastrukture, pač pa v vseh elementih delovanja in življenja letališča ter ustrezni delitvi stroškov. Približno tisoč, občasno pa tudi več ljudi na letališču bo imelo različne potrebe. Lokalna skupnost že ima nekaj izkušenj, vendar bodo sedanje potrebe zaradi zahtevnosti in narave dela na bistveno višji

tehnološki ravni. Bilo bi preveč naštevati (ali si izmišljati), na katerih področjih bi gospodarstvo našlo svoj interes. Ali je to turizem, dnevna oskrba velikih proizvajalcev v Evropi z visokotehnološkimi izdelki ali partnerstvo pri izvajanju nekaterih dejavnosti na letališču in podobno, bodo morali povedati načrtovalci in izvajalci razvoja v regiji, seveda pa je regija tista, ki mora opredeliti svoj interes pri izrabi možnosti in prednosti, ki jih bo kmalu ponudilo letališče Cerklje.

Ta zapis je predvsem spodbuda zainteresiranim, da se ob projektu, ki že poteka, organizirajo in uskladijo svoje načrte ter potrebe v prihodnjem visokotehnološkem razvoju regije. Letališče Cerklje ob Krki po svojih zmogljivostih končuje trikotnik velikih slovenskih letališč z Ljubljano in Mariborom. Ne nazadnje ima lahko vlogo alternativnega letališča, tako zaradi bližine zagrebškega letališča kot tudi zaradi skorajšnje avtocestne povezave z Ljubljano. Ima pa še eno pomembno prednost. Zaradi visoke zahtevnosti za visoko stopnjo uporabnosti bo delovalo tudi v pogojih, ko bo marsikatero drugo letališče moralo omejiti svojo dejavnost.

Jože Konda

Foto: arhiv revije Slovenska vojska

Cerklje Airport on its way to future growth

Although Slovenia is small, its airport infrastructure is fairly well developed. Besides the airports of Ljubljana and Maribor, capable of taking most of the passenger and cargo aircraft, also the Portorož airport has increased its capacities for smaller aircraft. Also many other smaller airports and sport airports offer great opportunities for all types of development. Besides the airports mentioned above, increasingly important is also the only Slovenian military airport, in Cerklje na Dolenjskem; in the article, the author describes the development of it.

Leto 1991 – čas osamosvajanja, groženj in vojne

Med prvomajskimi prazniki je bil v Gruziji katastrofalni potres, v katerem je umrlo približno 300 ljudi, v Bangladešu pa je divjal močan ciklon, ki je zahteval več kot 100.000 življenj. Na severu Iraka se je nadaljevala akcija za pomoč kurdskim beguncem, pri čemer so vojaki zavezniških sil ZDA, Velike Britanije, Francije in Nizozemske prodrili skoraj 80 kilometrov v notranjost severnega dela

Maja se je jugoslovanska kriza še poslabšala in na Hrvaškem je prišlo do resnih nacionalnih zaostritev ter incidentov. V Sloveniji so že potekali prvi ukrepi za osamosvajanje na obrambnem področju.

enot hrvaške policije. V naslednjih dneh so se spopadi v posameznih krajih Slavonije in Kninske krajine nadaljevali, skupaj pa je bilo v prvih dneh maja na obeh straneh ubitih 35 ljudi ter več deset ranjenih. O dogodkih so razpravljali v republiških vodstvih. Tako se je sestalo tudi predsedstvo SFRJ, ki pa na srečo ni sprejelo vseh predlaganih ukrepov JLA, ki je zahtevala vzpostavitev reda na Hrvaškem po merilih izrednih razmer. Kljub temu je JLA v posameznih krajih nadzirala razmere in premikala svoje enote na krizna območja. Tako so pri premiku tankovske enote JLA proti Kninu pri kraju Lišica hrvaški prebivalci s tovornjaki in avtobusi s cestno barikado ustavili tankovsko kolono. Vojake so najprej sovražno razpoloženi zmerjali, pozneje pa so jim med pogajanji postregli hrano in jih po nekaj dneh spustili, da so odšli

v Kninski krajini. V vasi Polača pri Benkovcu so srbski teroristi napadli hrvaško policijsko patroljo, pri čemer sta bila dva policista ubita in šest ranjenih. Do podobnih incidentov je prišlo v okolici Vukovarja, kjer je v spopadu s srbskimi uporniki padlo pet hrvaških policistov in bilo več ranjenih. Na to območje je prispela tudi tankovska enota JLA, ki je zavarovala srbske upornike in preprečila nadaljnje posredovanje

V Poljčah o obrambi slovenske suverenosti

Na zaprti seji so se sestali člani predsedstva, vlade in parlamenta – Pogovor o ukrepih Slovenije po 15. maju, ko se izteče ultimatum armade

Iraka. Na jugu države so mirovne sile OZN zavzele položaje na 200 kilometrov dolgem pasu kot demilitarizirano območje. Do spopadov je prišlo tudi na meji med Armenijo in Azerbajdžanom, kjer so ilegalne oborožene tolpe ubile štiri vojake. Krvavi dogodki so se nadaljevali v Južni Afriki, kjer je bilo v nemirih v črnih naseljih pri Johannesburgu ubitih več kot 30 ljudi. V Sovjetski zvezi se je začela predvolilna kampanja za predsednika države, za katerega je imel največ možnosti pozneje izvoljeni predsednik Boris Jelcin. Parlament je sprejel tudi zakon o potovanjih v tujino, kar je že dalj časa čakalo približno dva milijona državljanov, v neki raziskavi pa je približno pet milijonov ruskih državljanov reklo, da so pripravljeni za vedno zapustiti domovino. Na vojaškem poligonu so uničili tudi zadnji raketi SS-2 in tako uresničili pred leti podpisan sporazum med SZ ter ZDA o uničevanju raket srednjega in kratkega doseg.

Ljudje ustavili tanke

Tudi med prvomajskimi prazniki so se nadaljevali incidenti med hrvaškim in srbskim prebivalstvom

Slovenski vojaški vrh – major Slapar prihaja s poveljniki pokrajinskih štabov za TO na posvet tik pred ultimatom JLA, in sicer s komandantom TO Viktorjem Krajncem, Vladimirjem Miloševićem in Petrom Zupanom, Poljče na Gorenjskem, 13. maj 1991

na »vnaprej napovedane vaje«.

Sredi meseca so se pojavile težave pri kadrovski menjavi v predsedstvu SFRJ, ko naj bi dolžnosti predsednika prevzel hrvaški predstavnik Stipe Mesić. Zaradi nesoglasja srbskih in črnogorskih predstavnikov izvolitev kljub dvema poskusoma ni uspela. Ne glede na izid volitev se je Stipe Mesić čez nekaj dni na tiskovni konferenci razglasil za predsednika z obrazložitvijo, da po poslovniku predsedstva SFRJ ta dolžnost pripada predstavniku Hrvaške.

Vojaki zapuščajo JLA

Zapleti z izvolitvijo predsednika predsedstva SFRJ so sovpadali s sprejemanjem zveznega zakona o splošni ljudski obrambi, ki je bil pred sprejemom v zvezni skupščini. Zakon o vojaški dolžnosti je pred mesecem že bil sprejet. Po obeh zakonih bi imela JLA zakonsko podlago, da bi začela urejati naborne obveznosti in prevzela poveljstvo nad republiškimi TO. Zakona sta bila označena kot »lex Slovenija«, saj je bilo v obrazložitvi zapisano, da je bil sistem ogrožen, ker Slovenija ni več pošiljala nabornikov v JLA, poleg tega pa je poveljstvo TO podredila svojim republiškim organom. Zapisali so tudi, da se je podobno začelo razmišljati in dogajati tudi v drugih republikah. S sprejemom zakona bi JLA dobila pooblastila, ki jih kot štab vrhovnega poveljstva ni uspela izsiliti marca od predsedstva SFRJ. Upoštevati je bilo treba tudi dejstvo, da je JLA v tem času obvladovala skoraj pol hrvaškega ozemlja in

da je sistem marsikje deloval odvisno od lokalnih vojaških poveljnikov in pod njihovim nadzorom. Postala je avtonomni politični subjekt v državi kot nikoli prej in je za vsak svoj ukrep našla nekakšno legalno podlago. Kljub temu je bilo vedno bolj očitno, čeprav težko preverljivo, da se srečuje z mnogimi notranjimi organizacijskimi, nacionalističnimi in disciplinskimi težavami.

Vojaki slovenske, pozneje pa tudi hrvaške, makedonske in albanske narodnosti so začeli zapuščati enote JLA. Že v začetku maja je skupina petih vojakov in mlajši oficir pobegnila iz vojašnice v Bihaću in se predvsem peš odpravila domov v Slovenijo. Starše teh vojakov so medtem obvestili, da jih ob prostovoljni vrnitvi ne bodo

kaznovali, temveč jim bodo šteli le »podaljšani konec tedna«. Za samovoljni odhod, beg ali krajše dezertstvo je bila po kazenskem zakonu predvidena kazen od šest mesecev do pet let zapor. Na služenju vojaškega roka je bilo takrat približno 5000 obveznikov iz Slovenije, za katere je bilo opravičeno pričakovati, da bodo množično začeli zapuščati svoje enote, kar se je junija in med vojno v Sloveniji tudi zgodilo. Socialistična stranka in poznejše skupina staršev sta zahtevali, da vodstvo Slovenije zagotovi varnost nabornikov ter vojakov ubežnikov iz JLA. Uradno jih Slovenija ni mogla zaščititi, je pa v Beograd poslala zahtevo po odpustu vojakov, ki so že odslužili sedemmesečni vojaški rok, in da ta določba po našem zakonu ni »poziv« k samovoljnemu odhajanju iz JLA. Zapisali so tudi, da imajo vojaki vso moralno pravico, da odpovedo pokorščino, kadar gre za uporabo vojske proti civilnemu prebivalstvu.

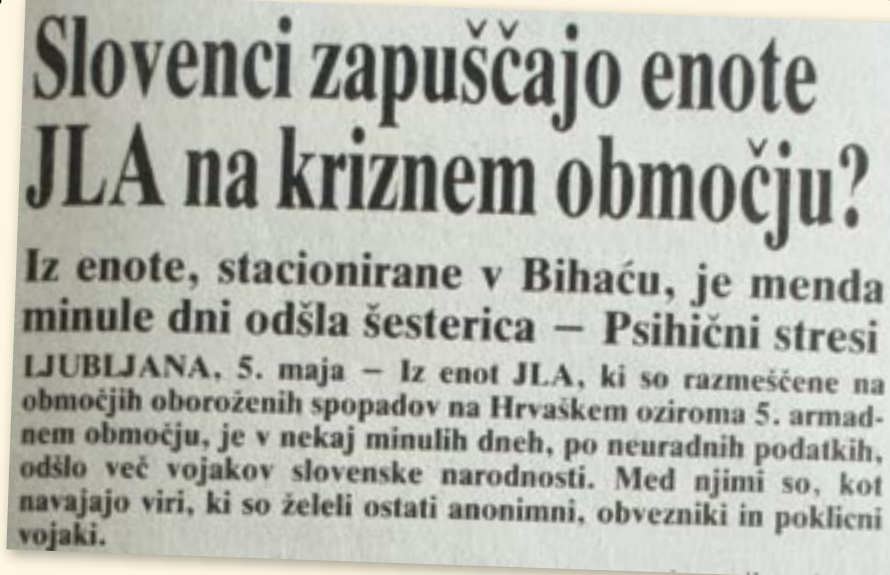
Sestanek v Poljčah

Prvomajska praznovanja so bila skromnejša kot v preteklosti. Tradicionalna srečanja in prireditve

da ne bomo imeli dovolj in pravočasno usposobljenih rednih vojakov. Računati smo morali le na rezerviste, razporejene v TO, in tiste iz rezervnih enot JLA, ki bi prešli pod naše poveljstvo. V nekaterih enotah nam je primanjkovalo orožja in streliva, predvsem protiletalskih in protiklepnih sredstev, zato smo razpoložljivo orožje in strelivo ponoči tajno enakomerno porazdelili po pokrajinah. Čakali smo tudi na pošiljko iz tujine, ki je zamujala predvsem zaradi oklevanja pri sprejetju našega proračuna v parlamentu.

Grožnje vojaškega vrha, da bo JLA po sprejetju zveznega zakona prišla po slovenske nabornike in prevzela poveljstvo nad TO, so bile dovolj pomemben razlog, da se je 13. maja v Poljčah sestalo predsedstvo RS s predsednikom parlamenta, vlade in sekretarjema za notranje zadeve in obrambo. Poleg tega je bilo tudi v reviji Vojno delo napisano, »da je sedanjo Jugoslavijo treba ohraniti za vsako ceno«, kar se je pokazalo na Hrvaškem z orožjem. Sestanek v Poljčah je bil namenjen oceni nastalih razmer v državi in stanja pripravljenosti za izvedbo ukrepov osamosvajanja. Na sestanek

smo bili povabljeni tudi poveljniki pokrajinskih štabov za TO, ki smo najodgovornejše seznanili z razmerami v TO in policiji ter s pripravljenimi načrti za morebitno vojaško delovanje. Janez Janša je predstavil dokument Možne variante razdružitve z obrambnega vidika, na podlagi katerega so se po sestanku pripravile Smernice o ukrepih za pripravljenost vseh organov in dejavnosti v Sloveniji. Brigadir mag. Viktor Krajnc

s kurjenjem kresov ter jutranjimi budnicami so v večjih naseljih organizirali sindikati, na podeželju pa so ljudje lepo vreme kot vedno izkoristili za poljska opravila.

JLA je v začetku maja poskušala z vsemi sredstvi izboljšati svojo bojno pripravljenost. V Srbiji so vpoklicali rezerviste, poleg tega pa so okrepiли obmejne, oklepne in specialne enote. Iz Slovenije so začeli voziti v Srbijo in Kninsko krajino rezerve pehotnega orožja ter minskoeksplozivnih sredstev. V TO smo se intenzivno usposabljali, opremljali in načrtovali morebitno vojaško delovanje. Zaradi zakasnitve pri sprejemanju zakona o vojaški dolžnosti je zamujal projekt usposabljanja nabornikov v TO, zato je obstajala resna nevarnost,

1991 - year of independence, threats, and war

This year, in which we celebrate the 15th anniversary of Slovenia's independence, in the magazine the author writes about the then events in the world, and especially about those in Yugoslavia and Slovenia; this time, he presents the events of May 1991. In that month, the Yugoslav crisis became even more acute, and in Croatia serious national tensions and incidents occurred. In Slovenia, in the field of defence the first steps of independence began to be taken.

Desetdnevna vojna za Slovenijo in veteranski zakon

Ob sprejemanju veteranskega zakona v državnem zboru je bilo izrečeno in napisano veliko besed. Preveč besed je bilo ponekod izrečeno tudi v povsem negativnem pomenu o veteranih osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991 in o »le« desetdnevni vojni. Žalostno, resnično, zaskrbiljujoče in podlo. Res je, da je oboroženi spopad trajal »le« deset dni, vendar je »podtalna« vojna trajala že od 15. maja 1990, torej od predaje orožja TO v skladišča JLA do okupacije zgradbe Republiškega štaba za TO na Prežihovi 4 v Ljubljani, kar je storila vojaška policija JLA, in do izгона zadnjega vojaka JLA iz pristanišča Koper 26. oktobra 1991.

Poleg nekaterih srečnih okoliščin in odločnega upora TO ter policije je desetdnevni spopad trajal »le« deset dni tudi zaradi odlične organizacije, taktike, modrosti in srčnosti pripadnikov TO ter policije in sodelovanja večine slovenskega naroda. Nekateri so imeli takrat nujna in neodložljiva službena potovanja v tujino. Po vojni so uspešno »lastnili« in zdaj v izobilju uživajo sadove osamosvojitve. Toda to je že druga zgodba.

Verjetno so svojci 19 padlih in 182 ranjenih v tej »le« desetdnevni vojni zelo ogorčeni in prizadeti ob takšnih izjavah. Tisti, ki so izgubili očete, sinove, može in brate, jim je bilo tudi teh deset dni gotovo predolgih in za vselej preklelih. Še teh deset dni je bilo preveč in nepotrebnih.

Ali mora vojna res trajati več let, da bi bili nekateri srečni in potešeni? Ali nismo v teh desetih dneh dosegli samostojnosti, o kateri je slovenski narod sanjal stoletja? Ali niso Slovenci že dovolj krvaveli v obeh svetovnih vojnah? Desetdnevna enotnost slovenskega naroda se je v hipu razpočila kot milni mehurček. Zdaj ko sta v državi mir in stabilnost, so se pojavili »mirovniki«, grdo se govori o partizanih, veteranih itn. Čakam le še trenutek, ko se bodo lotili Maistrovih borcev. Če si zdaj kdo na kakšni proslavi natakne na glavo partizansko kapo, ga imajo za klovn in največjega tepca. Ko sem na televiziji gledal prenos iz Normandije ob 60. obletnici izkrcanja zaveznikov, so vsi veterani

ponosno nosili svoje kape. Pri nas je to bogokletno in nezaslišano.

In še nekaj o omenjenih »mirovnikih«. Te sem v osamosvojitveni vojni za Slovenijo pogrešal. Nikjer jih ni bilo. Seveda je najlažje in najbolj elegantno biti mirovnik v miru. Zdaj se ob določenih priložnostih mečejo po tleh in pripenjajo z verigami v upanju, da jih bodo gotovo varno odstranili. Zanimivo, leta 1991 se ni noben »mirovnik« vrgel pod tank JLA.

Poglejte na primer Izrael. Kako ponosni so Izraelci na svoje vojake in vojsko. Leta 1967 so imeli »le« šestdnevno vojno z vsemi sosednjimi arabskimi državami. Od ponedeljka, 5. junija, do sobote, 10. junija. Nihče od Izraelcev ni niti pomislil, da bi žalil svoje vojake in se iz njih norčeval. Nasprotno, v očeh naroda so heroji in spoštovanja vredni državljani. To je razlog več za uvedbo predmeta domovinska vzgoja v osnovnih in srednjih šolah ter tudi tehten razlog, da bi v srednjih in poklicnih šolah ponovno uvedli predvojaško vzgojo. Mladi ob profesionalizaciji Slovenske vojske nič ne vedo o orožju in obrambi domovine. Hvalevreden je podatek, da imamo veliko društev, ki vsaj delno skrbijo za to vrzel, in sicer strelska društva, lovce, radioamaterje, tabornike, gasilce, planince ipd. Vsaj nekaj znanja na tem področju si pridobijo in združujejo prijetno s koristnim. Z zvezami in društvi, pomembnimi za obrambni sistem Republike Slovenije, Slovenska vojska odlično sodeluje in jih vsestransko podpira.

In če omenim še Zakon o vojnih veteranih. Ta je bil za določeno strukturo ljudi, ki so sodelovali v vojni za Slovenijo, zelo mačehovski in neživljenjski. Posamezniki so opravljali pomembne

in zelo zahtevne naloge, ki pa avtorje prejšnjega Zakona o vojnih veteranih niso posebej zanimale. V 38. številki Uradnega lista RS je predstavljen dopolnjeni Zakon o vojnih veteranih, ki bo popravil nekatere krivice.

Državi je ostal dolg do tistih, ki smo služili vojaški rok v nekdanji JLA in ki smo zato izgubili 12, 15, 18, 21 ali 24 dragocenih mesecev delovne dobe. To obdobje nam je bilo odvzeto in se nam ne prizna v pokojninsko dobo, razen če si ta leta kupimo. Toda kupovati si nekaj, za kar nas je prikrajšala država in za kar smo bili oškodovani, je res slaba in nelogična naložba. Vendar odbor, v katerem se zavzemamo za odpravo teh krivic in za priznanje vojaškega roka v pokojninsko dobo, ne miruje. Z veseljem lahko napišem, da je kabinet predsednika vlade to zahtevo posredoval na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Smo dejavni in prepričani smo, da bomo tudi uspešni in se bomo za te pravice še borili. Ob določenih trenutkih pomislim na besede ministrskega predsednika Velike Britanije Winstona Churchilla: »Nikoli, nikoli, nikoli, nikoli se ne predaj.«

Pri vsem tem pa nekaj le drži, in sicer, da nam je služenje v JLA ter TO omogočilo, da smo se usposobili in uspešno ubranili svojo domovino. Predvsem pošteno in častno. In zato težko razumem izjave nekaterih neuravnovešenih ljudi, ki v tujih televizijskih hišah dajejo komentarje in grdo govorijo o svoji vojski in svojih vojakih ter jih primerjajo z vojnimi zločinci. S tem podlim dejanjem žal blatijo tudi svojo domovino.

Srečko Križanec, predsednik veteranske organizacije občine Štore

Zračna obramba – eden od temeljev suverenosti

Odgovor na komentar Tomislava Graonje v prejšnji številki

Komentator je v svojem pismu (jalova polemika?) izpostavil sedanjo ureditev zračne obrambe Republike Slovenije kot najboljšo in dokončno. Seveda, saj je brezplačna (sic!) in deluje v zadovoljstvo vseh (ali vsaj večine, kot opozarja komentator) slovenskih

davkoplačevalcev! In to ob le »delni odgovori suverenosti«(?!). Če bi bilo to res, potem minister za obrambo ne bi (že lani!) naložil Generalštabu SV, da poišče ustrezno dolgoročno rešitev za varovanje in zaščito slovenskega zračnega prostora. Tudi iz besed predsedujočega vojaškemu odboru Nata generala R. R. Henaulta je mogoče razbrati, da sedanja rešitev ni dokončna. Dejal je: »/.../ Obstajajo seveda tudi druge, bolj dolgoročne rešitve, vendar lahko s sedanjo zagotavljamo zaščito, zato bomo nadaljevali, dokler ne bo sprejeta kakšna druga rešitev.« (Slovenska vojska, 14. april 2006)

Komentatorjeve besede »o fantaziranju o lastnih vojaških reaktivih« kažejo, da je pomešal hruške in jabolka, mednje pa je vtaknil še češplje. Govori o polni zadovoljivosti zaščite slovenskega zračnega prostora, sklicuje se na večino državljanov oziroma davkoplačevalcev, za bojevanje proti sovražnim zrakoplovom pa kliče na pomoč tudi »tretji element vsake ZO«. Komentatorjeva trditve o pomenu zračnega prostora, »ki sam po sebi nima neke pomembne vojaške vrednosti ne za napadalca in ne za nas (branilce)«, ne more zdržati kritične presoje strokovne javnosti. Češ da »pravo vrednost nebu dajejo šele cilji pod njim«. Sancta simplicitas! O, sveta preproščina! Da pa v neprekinjen nadzor slovenskega zračnega prostora (to je v delovanje Natove integrirane podaljšane zračne obrambe) vključi naše letalske sile s pilatusi in helikopterji, je zelo razumevajoče do »modrega« področja. Seveda pri tem ne pozabi na »vse formacijske kopenske(?) enote ZO SV«. Ko komentator govori o »ukrepih, ki sodijo k splošni zaščiti prebivalstva, enot, ozemlja in objektov napada napadalca iz (nepomembnega?) zraka«, verjetno misli, da govori o Natovi doktrini zračne obrambe. Ob dejstvu, da ta ne obstaja, je komentator verjetno zaplaval v neke druge vode.

Nekdo, ki pozna načelo delovanja Nata o polnem spoštovanju suverenosti držav članic, bi težko sprejel trditve, »da bi nas pred tem napadalcem (če bi bil po komentatorjevem mnenju član Nata) branile druge članice Nata«. Sicer pa nisem trdil, da nam grozi nevarnost od članice Nata! O tem, kdo in kako je »oborožil« politike in druge zagovornike vstopa v Nato«, najbolje govori

Vzpodbudno je, da problematika zračne obrambe Republike Slovenije zanima tudi tako imenovano laično javnost. Komentar člankov, ki jih je avtor objavil v obeh slovenskih vojaško-obrambnih revijah in imajo po navedbah komentatorja pridih medijske kampanje, kaže, da zadeva res potrebuje širši prostor za razpravo.

stvari same. Temeljno pri tem je razumevanje, da je Republika Slovenija Nata, njegov del. Ko govorimo o delovanju Nata, govorimo tudi o delovanju Slovenije.

Komentator trdi, da »zelo pogosto strašenje in teoretična izzivanja

slovenske javnosti s strani nekaterih interesnih skupin(!?) z možnimi mirnodobnimi, sicer zelo redkimi (skoraj hipotetičnimi) primeri hudih kršitev našega zračnega prostora po zadnjih sprejetih rešitvah (najem tujih letal) nimajo več nobene realne podlage«. Zelo verjetno, da ne pozna tako Natovega projekta renegade kot tudi ne Uredbe Vlade RS o načinu izvajanja nadzora slovenskega zračnega prostora, da Natov integrirani podaljšani sistem zračne obrambe natineads niti ne omenjam. Vrhunec komentarja je namenjen hvali o sposobnostih vojaških letalskih sil slovenskih sosed: »Četrta soseda je nevtralna država z močnim vojaškim letalstvom in dolgo vojaško tradicijo.« Če so lovski letala prve oziroma druge generacije vrste draken (ali pa MIG-21 oziroma lancer) sinonim za moč in dolgo vojaško tradicijo (»zaščitite Slovenije«) za komentatorja tisto, na čemer gradi svojo vehemenco, potem bo moral poslušati pametnejše svetovalce.

V svojih člankih, predvsem v Reviji Obramba, sem ob koncu devetdesetih let ne glede na posledice, ki so sledile, opozoril na problematičnost prihodnjega razvoja zračne obrambe. V letošnjih prispevkih, posebej v Slovenski vojski, (tudi) v kontekstu zahteve ministra za obrambo želim opozoriti na verodostojen pristop k pripravi rešitve, ki bo slovenski prispevek k skupni varnosti članic Nata, predvsem pa lastni. Ob podrobnejšem prebiranju člankov lahko tisti, ki jih to zanima, dobijo odgovore, kaj je Natov »integrirani sistem zračne obrambe«, kaj ga sestavlja, kako deluje in drugo. V kritiki vladne uredbe o načinu izvajanja nadzora slovenskega zračnega prostora so navedene vsebinske in funkcionalne pomanjkljivosti, kar zahteva njeno nadomestitev, ne le spremembo. Med drugim sem bil tudi nosilec organizacije in izvedbe Natovega seminarja o doktrinah zračne obrambe leta 1998 v Poljčah. Seminar je bil ocenjen kot model za prihodnje organizatorje, kar velja še danes. Poleg tega sem dobitnik Natovega priznanja za delo na področju zračne obrambe v Natu, kar se lahko razume kot potrditev zavestnega razmišljanja.

Jože Konda

	TOVARNA AROM IN ETERIČ. OLJ V CELJU	REKA NA PORTUGALSKEM	AMERIŠKI IGRALEC (YOHN)	AIR — VZDEVEK AM. KOŠAR, JORDANA	IZDELEK IZ BLAGA ALI PLETENINE	VEDA
NEM. SKLADATELJ IN ORGANIST (CASPAR)				TANJA ZAJC		
				OLUŠČENA PROŠENA ZRNA		
OGLJIKOVODIK V ETERIČ. OLJIH						
BELT — M. OŽINA, KI POVEZUJE S. MORJE Z BALTIKOM	MOČEN, VRTINČAST VODNI TOK, JAR	JEZERO NA FINSKEM		VZDEVEK AM. KOŠAR, JORDANA		
FRAN. KRALJEVSKA DINASTIJA						
ZADNJICA (VULG.)					LUDVIK TOPLAK	
ITALIJA (ITVIRNO)					TRAV. ZDR. RASTLINA	

AVTOR MARJAN STARE	AM. ZVEZ. DRŽAVA (GL. MESTO TOPEKA)	BLIŽNJI VZHOD, JUTROVO	DEL TEDNA	EDVIN FLISER	MINISTER ERJAVEC	NA HITRO POPEČENI DEBELEJŠI ZREZEK	ONTO — JEZERO NA FINSKEM	GODEC NA CITRE	BRIDGET FONDA			CESTNO VOZILO	VIŠJA VZPETINA
ZBIRKA ZAKONOV, PRAVIL							NEK. SLOV. PEVKA JURKOVIČ				ETT — NEM. SKLAD. IN ORGAN. (CASPAR)	RAŠT. NA VLAŽ. TLEH	
NEK. PALESTINSKI VODITELJ (JASER)							PISATELJ LEVSTIK				SL. IGRALEC (ROMAN)	ROMUNSKA DEN. ENOTA	
ZGODOVINSKO MESTO PRI ZADRU				SLED REZILA			POZNANA ŽEN. OSEBA	MANDARINA BREZ PEŠK					
SELEN			NAČRT	BOMBAŽNA PREJA				NEK. SREDNJA ŠOLA				PRIHOD V GOSTE	
			PODZEMNA VOTLINA					TRENJE					
PEVKA RUPEL					SMUČARKA KOREN								
					HUNSKI VLADAR								
TVEGANA NAPOVED						BIBLIJSKI OČAK							STROKOV. ZA RAVNOTEŽJE SIL
						KRAJ PRI N. GORICI							
	DRŽAVICA V PIRENEJH	MOTOČIKLISTIČNI KROS											
		VIKING						BRUNO TRAVEN					
RAZČLENJEVANJE POJMOV								BR. DIRKAČ (AYRTON)					
NOBELIJ			ANG. SVETLO PIVO				ZVRST JAM. GLASBE						
			URIN				MOR. OŽINA V S. MORJU						
MELODIČNI OKRAŠEK, TRILČEK				HUMORIST PAPER									
				TVOR									
ZIDNA OBLIGA IZ MALTE					POSMEHLJ. IZRAZ ZA AMERIČANA								
					NEON								
KOMPUTER													
ANTON NANUT			DOHODEK OD KAPITALA									TEJO — REKA NA PORTUGALSKEM	

	MEJ. PREHOD PRI ILIRSKI BISTRICI	POTUJOČA PASTIRSKA LJUDSTVA	SL. FILMSKI ANIMATOR (MILAN)	PESNIK ZAJC	ČEŠKA PRITR-DILNICA	VIA MALA – ROMAN ŠVIC. PIS. J. KNITTLA	PRIJEM NASPROTNIKA PRI BOKSU	VREMENAR TRONTELJ	SIN BREZ BRATA IN SESTRE	NOSILNOST LADJE
	POŽREŠEN ČLOVEK, POŽERUH (STAR.)					POLJE-DELEC				
	ŠP. ŠAHIST (ROMAN)					BENEŠKO KOPALIŠČE ITAL. MOŠ, IME				
	ZDR. PROTI VROČINI IN GLAVOBOLU									
	KRAJ PRI MARIBORU					SUM. BOG. PLODNOSTI ŠOLSKA PIS. PLOŠČA				
	OSEBNI PRIHODEK		SAMORODNA TRTA Z MODRIMI GROZDI	KDOR RAD TEČNARI GRAFIČNI DELAVEC						
	NAREK						ŽEN. POKRIVALO PRI SL. NARODNI NOSI	KALCIJ		
	RAZPOKA, SPRANJA PO GORENJSKO	RUS VELJKO	RIM. UTEŽNA MERA KNITTLÖV ROMAN					HERCEGOVEC	MAJHNA POLOPICA S FILIPIN. OTOKOV	VESLAČ V SKIFU

JUŽNO-AMERIŠKA KUKAVICA	ČASOPIS		BENO ZUPANČIČ	ZAČETNICA TROBILO, KORNET				LOV. PEŠ, GONJAC PREDEL BLEDA			
		OTOK V JADRANU				OČE		NOVOZEL. DOMAČINI RIM. BOG. LJUBEZNI			
		IZRASTEK V USTIH ZIDARSKA ŽLICA			LAIČNA VERSKA SKUPNOST, LAIKI	ŽAGAN LES S KVADRAT. PREREZOM MUCEK			INANA – SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI PL. LIK PRI ČETVORKI	IT. NAFTNI KONCERN ANTON JANŠA	
			NOGOMETNI VRATAR HRUP, TRUŠČ				GRŠKA ČRKA POŠTNI PREDAL				
NOGOMET, STADION V BUDIMPEŠTI				ŠPANSKO MOŠKO IME, ODHOD, KRISTUSA V NEBO		PONOVI NATIS					
KRAJ, KJER SE KOPLJE ILOVICA						NAČRT, OSNUTEK					
MESTO NA GORENJSKEM											
NARTNIK – POLOPICA, KI ŽIVI NA FILIPINSK. OTOKIH	TRDI, KISLI SADNI BONBONI	PEČENJE KARTE ZA NAPOVED USODE									
DRAGO TRŠAR			BISTVO, VSEBINA PISATELJIČA MUCK								
PISATELJ MURNIK					GLASBENIK SMOLAR	PARADIŽ					
GOZDNI PTIČ KREKOVIT, LEŠNIKAR											
PRIBOR ZA KUHANJE HRANE											
RAZVOJNA STOPNJA											

Reševalcem nagradnega kviza

Pravila rešitev kviza iz prejšnje številke: **UPOR OKUPATORJU.**

Nagrade prejmejo: **Ivana Rebolj**, Mlinše 26, 1411 Izlake, **Filip Lepšina**, Globoko 2 c, 8254 Globoko, in **Silvester Šegina**, Dolenji Radenci 15, 8342 Stari trg ob Kolpi. Nagrajencem čestitamo. Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do petka, 26. maja 2006, na naslov: Uredništvo Slovenske vojske, Vojkova cesta 59, 1000 Ljubljana.

Ime in priimek:

Naslov:

Pošta:

Rešitev gesla:

.....

.....

Slovenska vojska vabi v Cerklje ob Krki

V ponedeljek, 15. maja, bo minilo petnajst let, odkar se je v učnih centrih TO na Igu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru začela usposabljanje prva generacija slovenskih vojaških obveznikov.

V spomin na ta dogodek, ki smo ga pripadniki Slovenske vojske izbrali za svoj praznik, bo v soboto, 13. maja, v Vojašnici Cerklje ob Krki potekala letošnja osrednja prireditev ob dnevu Slovenske vojske. Začela se bo ob 10. uri, proslava, na kateri bo govornik predsednik RS in vrhovni poveljnik obrambnih sil RS dr. Janez Drnovšek, pa ob 11. uri. Zbrane bosta nagovorila tudi obrambni minister Karl Erjavec in načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič.

Obiskovalci si boste lahko ogledali predstavitev bojne tehnike ter tehnični zbor oborožitve in opreme SV, po slovesnosti pa bo dinamična predstavitev delovanja enot SV s helikopterskim desantom. Prireditev bomo končali z druženjem ob zvokih Big band orkestra SV z gosti in obrokom vojaške malice za vse obiskovalce.

V ljudno vabljeni.